

Östergötlands Tekniska Förenings Minnesskrift för åren

1912-2012

ÖSTERGÖTLANDS TEKNISKA FÖRENING
I LINKÖPING

Föreningens ordförande 1912-2012

1912-1916	J B Carlsson	Färgstark Stadsingenjör
1917-1918	Oscar Hagberg	Disponent
1919-1923	Axel Funck	Friherre, Yrkesinspektör
1924-1927	K K Adler	Kapten som gjorde bilresa genom USA
1928-1930	C J Uggla	En av ASJ:s grundare
1931-1934	Gösta Lindman	Direktör, åkte på luftskeppet Bodensee
1935-1937	Torsten Lindbeck	Kapten
1938-1940	Elis Nordqvist	Major, Överingenjör på SAAB
1941-1943	Arvid Lindström	Direktör på Transformatorfabriken
1944-1946	Tryggve Holm	VD på ASJ, SAAB, Ordf. SAF….
1947-1949	Anders Andersson	Direktör på Linköpings Elverk
1950-1952	Einar Ahlgren	Överingenjör på ASJ
1953-1955	Bertil Junger	Direktör på NAF
1956-1958	Erik Aspenberg	Idérik Överingenjör på ASJ
1959-1961	Thure Wilhelmsson	Överingenjör på NAF
1962-1963	Rolf Sundeman	Överingenjör på ASJ
1964-1965	Artur Fransson	Flygdirektör på CVM
1966-1969	Lars-Axel Strömberg	Laboratoriechef på SAAB
1970-1972	Gunnar Lindström	Direktör på SAAB
1973-1974	Ingemar K Olsson	Direktör på SAAB
1975-1976	Nils Wahlberg	Överingenjör på Tekniska Verken
1977-1979	Bengt Bredin	Direktör på Stal Laval Apparat AB
1980-1983	Jan Melin	SAAB Missiles
1984-1986	Börje Fondén	Typledare på SAAB, uppfinnare
1987-1989	Agne Torstensson	Överingenjör på Tekniska Verken
1990-1993	Nils-Göran Persson	Laboratoriechef på SAAB
1994-1996	Svante Ödman	Avdelningschef på FOA
1997-2000	Christer Westerlund	CSM Materialteknik
2000-2005	Niclas Wadströmer	FOA
2006	Harald Axelsson, v. ordf.	SAAB
2006-2009	Lars-Uno Elwingsson	Produktionsteknisk chef, SAAB
2010-2012	Nils-Göran Persson	Fd.direktör på CSM Materialteknik

Förord

Denna minneskrift har sammanställts inför föreningens firande av 100-årsdagen den 28 september 2012. Den bygger på tidigare publicerade minnesskrifter från 1937 och 1962, underlag för föredrag vid firandet av 75-årsjubiléet samt dokument som finns i föreningens arkiv. Berättelsen om de första 25 åren innehåller många detaljer om föreningens inre verksamhet, dess styrelse och medlemmar och de föredrag och utflykter som gjordes under denna tid. Den ger också en bild av stadens Linköpings tillväxt och förvandling. Den erbjuder mycket intressant läsning och är värd att spridas och läsas, vilket är anledningen till att vi har valt att återberätta den i form av ett fylligt sammandrag.

Beskrivningen av senare års verksamhet är mer rapsodisk och gör inte anspråk på att vara heltäckande. En anledning är att verksamheten har vuxit i omfattning och skulle behöva mer utrymme än vad denna skrift tillåter. En annan är att delar av arkivet inte kunnat återfinnas ännu – arbete att spåra felande dokument pågår i skrivande stund. En slutsats av detta är att allt arkivmaterial skall överföras till Linköpings Föreningsarkiv när detta arbete avslutats så att det kan användas i framtiden.

Redaktionskommittén är mycket tacksam för den hjälp vi fått från såväl nuvarande som tidigare medlemmar i föreningen, när vi har sökt information och samlat in arkivmaterial. Föreningen riktar också ett stort tack till Saab AB, som generöst ställt medel till förfogande, samt till Arkitektkopia AB i Linköping för all hjälp med och sponsring av produktionen av denna skrift.

Linköping i augusti 2012

Redaktionskommittén

Ralf Andersson Lars-Uno Elwingsson Nils-Göran Persson

Minnesskrift för åren 1912-1937- ett sammandrag

Detta sammandrag över Östergötlands Tekniska Förenings första 25 år vill spegla hur föreningen startade och hur dess första styrelse såg ut. Föreningen spelade en viktig roll i samhället då den bevakade och informerade om nya landvinningar och händelser. Studiebesök var också en viktig del av föreningens aktiviteter precis som i dag. Sammanfattningen är direkt tagen ur minnesskriften 1912 – 1937 och vi har därför behållit dåtidens sätt att stava och skriva.

FÖRORD.

Det är ju helt naturligt, att man vid passerandet av en milstolpe i livet blickar tillbaka på de år, som flytt. Då Östergötlands Tekniska Förening i Linköping under september månad 1937 uppnår kvarts seklet, har det inom föreningen ansetts rätt och tillbörligt att på värdigt sätt hug fästa minnet härav. Vid decembersammanträdet i fjol tillsatte föreningen sålunda en kommitté med uppdrag att förbereda de arrangemang, som kunna anses lämpliga i samband med 25-års- jubileet. I planerna ingick utgivandet av en minnesskrift, vilket uppdrag anförtroddes åt en särskild redaktionskommitté.

Man var från början på det klara med att en dylik skrift borde givas en vidare ram, än som kunde inrymma enbart en historik över föreningen. Det beslöts alltså att i minnesskriften bereda plats även för kortfattade artiklar belysande den allmänna utvecklingen inom Linköpings stad och dess tekniska verk under senare år, liksom även beskrivningar över några mera kända Linköpingsindustrier. Av utrymmesskäl har därvid en viss koncentration visat sig vara nödvändig. Cheferna för dessa verk och industrier ha visat intresse för saken, och kommitterade vilja därför framföra sitt tack till dem för de lämnade bidragen. För övrigt uttala kommitterade ett tack till alla, som på ett eller annat sätt bidragit till minnesskriftens tillkomst.

Det är kommitterades förhoppning, att den föreliggande minnesskriften skall för många vara av stort intresse och kanske även i någon mån visa sig äga framtida värde.

Linköping i september 1937

REDAKTIONSKOMMITTÉN

Nedan redovisas innehållsföreteckningen i minnesskriften och man hade lagt ner stor möda på att få den så heltäckande som möjligt vad gäller föreningens och samhällets utveckling.

INNEHÅLL

Förord

Historik

Inledning

En skiftande utveckling fram mot stabilisering

Värdefulla, aktuella föredrag, angenäm, kollegial samvaro

Minnesrika utflykter, givande industribesök

Slutord

Linköpings stad, dess affärsdrivande verk och industrier:

Några drag ur Linköpings stads utveckling under 25-årsperioden 1912-1937

Byggnadsverksamheten i Linköping 1912-1937

Utvecklingen av Östergötlands vägväsende

Linköpings gasverk

Linköpings elverk

Linköpings stads offentliga slakthus

A.-B. Svenska Järnvägsverkstäderna

Linköpings Armatur- och Metallfabriks A.-B

Sockertillverkningen i Östergötland

Möbelindustriens utveckling i Linköping under den senaste 25-årsperioden

Linköpings Linnefabriks A.-B

A.-B. ALKA Aluminiumkapslar

A.-B. Svenska Transformatorfabriken

A.-B. Wahlbecks Fabriker

BILDANDET AV ÖSTERGÖTLANDS TEKNISKA FÖRENING

Östergötlands Tekniska Förening i Linköping kan den 28 september 1937 blicka tillbaka på en 25-årig verksamhet.

Tekniska föreningar med uppgift att för gemensamma intressen inom sig samla tekniskt intresserade personer, ingenjörer och industrimän m. fl., bildades litet varstädes i landet under slutet av 1800-talet och i början på detta århundrade. Planer på bildandet av en sådan förening även i Linköping diskuterades men tog fast form först på våren 1912, då några för saken intresserade män genom annons i Linköpingstidningarna inbjöd intresserade teknici och industriidkare inom Östergötland till ett förberedande sammanträde den 25 maj på Frimurarehotellet i Linköping.

Dessa föreningens initiativtagare voro lantbruksingenjör C. A. Sylvan, yrkesinspektör Olof Hellström, stadsingenjör J. B. Carlson och direktör Erland Uggla, Linköping, samt disponent Elis Wettergren, Boxholm. Kvarlevande är numera endast disponent Wettergren.

Till sammanträdet, som öppnades av lantbruksingenjör Sylvan, hade 17 personer infunnit sig. Att leda förhandlingarna vid samman trädet utsågs stadsingenjör Carlson och till sekreterare yrkesinspektör Hellström. Under den diskussion, som uppstod, framhöllo samtliga talare, att förslaget om bildandet av en teknisk förening vore ur alla synpunkter värt att taga vara på. Av vikt vore, att sammankomster med ingenjörer och industrins utövare ofta hölles, varvid man kunde utbyta idéer och erfarenheter. Alla uttalade sig sålunda för bildandet av en teknisk förening, som skulle omfatta hela länet utom Norrköping, där en sådan förening redan fanns. Den nya föreningen skulle ha sitt säte i Linköping. På förslag av hrr Hagberg och Sylvan m. fl. tillsattes en kommitté på fem personer med uppdrag att utarbeta förslag till stadgar och att under september månad sammankalla till ett nytt möte för frågans definitiva avgörande. Åt kommittén uppdrogs dessutom att inkomma med förslag till namn på föreningen. Den önskan uttalades, att föreningen måtte erhålla ett namn, som tydligt visade, att föreningen skulle bli en sammanslutning av teknici och industriidkare inom hela länet, exempelvis ”Östergötlands Tekniska Förening i Linköping eller dylikt. Till ledamöter av kommittén utsågos inbjudarna, vilka emellertid skulle ha rätt att med sig adjungera andra deltagare i sammanträdet.

Till det konstituerande sammanträdet den 28 september hade 28 personer kommit tillstädes, varför starten betecknades såsom synnerligen god. Sedan de närvarande enhälligt uttalat som sin önskan, att en teknisk förening skulle komma till stånd, beslöts att densamma skulle kallas Östergötlands Tekniska Förening i Linköping, alltså samma namn, som förslagsvis nämndes vid det förberedande sammanträdet i maj. Ett av kommitterade upprättat förslag till stadgar godkändes, varefter ordföranden förklarade föreningen konstituerad.

Därefter valdes funktionärer för tiden intill utgången av 1913. Den första styrelsen fick följande sammansättning:

stadsingenjör J. B. Carlson, Linköping, ordförande, direktör Erland Uggla, Linköping, vice ordförande, yrkesinspektör Olof Hellström, Linköping, sekreterare, lantbruksingenjör C. A. Sylvan, Linköping, och disponent Elis Wettergren, Boxholm.

Till styrelsesuppleanter utsågos:

disponent Oscar Hagberg, Linköping,
ingenjör Sten Schale, Motala, och
ingenjör Sven Widegren, Linköping.

Revisorer blevo:

arkitekt Axel V. Brunskog, Linköping, och
ingenjör Iwar Ohlsson, Linköping, med
ingenjör G. Huitbom, Motala, som suppleant.

Till klubbmästare valdes:

ingenjör S. af Klinteberg, Linköping.

Styrelsen valde sedan inom sig yrkesinspektör Hellström jämväl till kassaförvaltare.

DEN FÖRSTA STYRELSEN.

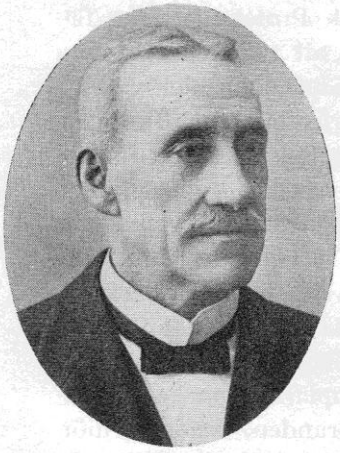
ERLAND UGGLA
v. Ordförande 1912—1916
† 1932

OLOF HELLSTRÖM
Sekr. och Skattmäst. 1912
† 1934

J. B. CARLSON
Ordf 1912—1916
† 1922

C. A. SYLVAN
Styrelseled. 1912—1916
† 1927

ELIS WETTERGREN
Styrelseled. 1912—1916

STYRELSEN ÅR 1937.

IVAR PETERSSON
vice Ordförande fr. o. m. 1935

STEN WESTHOLM
Sekreterare fr. o. m. 1935

TORSTEN LINDBECK
Ordförande fr. o. m. 1935

A. L. WADSTRÖM
Skattmästare fr. o. m. 1928

YNGVE DAHLQUIST
Styrelseledamot fr. o. m. 1936

AND. ANDERSSON
Styrelseledamot fr. o. m. 1937

EN SKIFTANDE UTVECKLING FRAM MOT STABILISERING.

Den nya föreningens tillkomst väckte tillfredsställelse litet varstädes i tekniska kretsar. Som bevis härpå anlände lyckönskningsskrivelser och telegram från en rad tekniska föreningar i olika delar av landet.

Med intresse gick styrelsen från början in för sina uppgifter, och verksamheten igångsattes omedelbart. Föredrag i tekniska ämnen, senare även industribesök och utflykter, anordnades. Dessa delar av verksamheten skola vi ägna särskilda kapitel. Här skola vi närmare uppehålla oss vid föreningen, dess ledning och utveckling under de gångna 25 åren.

Föreningen fick inte behålla sin förste sekreterare och skattmästare, yrkesinspektör Olof Hellström, någon längre tid. Omkring årsskiftet 1912-1913 avflyttade han från staden och efterträddes på de båda posterna i föreningen av styrelsesuppleanten, civilingenjör Sven Widegren, vid denna tid bosatt i Linköping. I hr Widegrens ställe som styrelsesuppleant invaldes nu trafikchef H. Ekman, Linköping. Vid föreningens första sammanträde under 1913 invaldes i föreningen 9 nya medlemmar, och vid detta sammanträde kallade föreningen även sin förste hedersledamot, brukspatron Wilhelm Wettergren, Boxholm.

Så fortgick verksamheten till i februari 1914. Protokollet från februarisammanträdet har endast att omförmäla, att två nya medlemmar invaldes i föreningen, varefter ett angenämt nachspiel vidtog. Efter krigsutbrottet blev det en stagnation i verksamheten. Tydligen fick man nu annat att tänka på än föreningsangelägenheter. Inte förrän i april 1916 hölls nästa sammanträde med föreningen. I protokollet har antecknats, att ordföranden lämnade förklaring över att föreningens sammanträden varit uppskjutna i 2 år. Vad förklaringen innehöll, nämnes däremot ej. Men givetvis talade han om de svåra tiderna. Det beslöts emellertid, att styrelsen skulle kvarstå till slutet av 1916 och att ingen årsavgift skulle upptagas för åren 1914 och 1915.

Vid styrelsevalet i oktober 1916 blev det omplaceringar på de ledande posterna. Sålunda avgingo både ordföranden, stadsingenjör J. B. Carlson, och vice ordföranden, direktör Erland Uggla. Till ordförande valdes disponent Oscar Hagberg, Linköping, och yrkesinspektören, friherre Axel Funck, Linköping, utsågs till vice ordförande. Revisorerna meddelade, att föreningens behållning uppgick till kr. 915:73.

Intresset för föreningen slappnade emellertid ännu en gång. Sålunda höllos inga sammanträden under tiden från oktober 1917 till februari 1919. En bidragande orsak till avmattningen var säkerligen ordförandens disponent Oscar Hagbergs sjukdom och bortgång. Vid sammanträdet i februari 1919 utsågs friherre Funck till ordförande, direktör Th. Örtenblad, Linköping, till vice ordförande och gasverkschefen ingenjör George Stenborg, Linköping, till sekreterare och kassaförvaltare. För åren 1917 och 1918 skulle endast en årsavgift uttagas.

Efter denna nedgångsperiod utvecklade sig föreningen så småningom i gynnsam riktning. Intresset för föreningen ökades, så att vid ett sammanträde i november 1920 invaldes inte mindre än 17 nya medlemmar i föreningen. Även i ekonomiskt avseende inträdde en förbättring, enligt vad som framgår av den första utförliga revisionsberättelsen, som hänför sig till år 1920. Nämnda år uppgingo föreningens inkomster till kr. 2,446: 02 och utgifterna till kr. 527: 40, varför alltså en behållning på kr. 1,918: 62 uppstod. Tillgångarna utgjordes vidare av ett 1919 inköpt skioptikon, värderat till 415 kr. Föreningens ekonomiska ställning stärktes alltmer under de närmast följande åren. Sålunda uppgick behållningen 1922 till kr. 2,577: 67. Medlemsantalet utgjorde 94 vid 1921 års slut.

Då ingenjör Stenborg lämnat chefskapet för Linköpings stads gasverk och avflyttat från staden, utsågs ingenjör L. Anton Åkerman, Linköping, till hans efterträdare som sekreterare och skattmästare för år 1922. Föreningens förste ordförande, stadsingenjör J. B. Carlson, avled den 13 mars 1922.

Vid styrelsevalet i september 1923 valde föreningen den nye byggnadschefen, kapten K. K. Adler, Linköping, till ordförande efter friherre Funck, som undanbett sig omval på denna post. Friherre Funck stannade emellertid kvar som vice ordförande. Till sekreterare och skattmästare valdes ingenjör Arvid Lindström, Linköping.

Under de år, som nu följde, höllos en rad mycket värdefulla föredrag av var på sitt område framstående talare, och vid samkvämen efter sammanträdena blev det allt vanligare att för den

allmänna glädjens höjande anlita musikaliska förmågor från Stockholm, allt i den vällovliga avsikten att öka intresset för föreningen. Följden blev emellertid, att föreningens ekonomiska underlag alltmer smälte samman, så att behållningen vid 1927 års slut nedgått till kr. 148: 39. På detta sätt kunde det ej fortgå, om föreningen skulle kunna äga bestånd. En sparsamhetens regim inträdde också från och med år 1928.

Vid 1924 års utgång uppgick föreningens medlemsantal till 1 hedersledamot och 125 aktiva ledamöter. Under 1925 beslöt man införa en valnämnd för inval av nya medlemmar i föreningen. Styrelsevalet för det kommande året skulle vidare äga rum vid decembersammanträdet i stället för i september. Ett annat mycket viktigt beslut var, att sekreterare och skattmästarebefattningen, vilken hittills påvilat samma person, hädanefter skulle uppdelas och antalet styrelseledamöter som följd härav ökas från 5 till 6. Vid styrelsevalet i december 1925 avgick friherre Funck som vice ordförande och kallades därefter till föreningens hedersledamot. Överingenjör C. J. Uggla, utsågs till vice ordförande och telefonkontrollör G. M. Uhrberg, Linköping, till sekreterare, medan den avgående sekreteraren, ingenjör Lindström, fortfarande kvarstod på skattmästareposten.

Vid styrelsevalet för år 1928 avgick kapten Adler från ordförandeposten och kallades därefter till föreningens hedersledamot. Förutvarande vice ordföranden, överingenjör Uggla, utsågs till ordförande, byggnadskonsulent Sven Torgersruud, Linköping, till vice ordförande, disponent Henry Nilsson, Linköping, till sekreterare, och som skattmästare invaldes ingenjör A. L. Wadström, Linköping, vilken alltjämt förvaltar denna post.

Medlemsantalet, som under de senaste åren nedgått, och vid 1928 års slut utgjorde 2 hedersledamöter och 109 aktiva ledamöter, började nu stiga, så att antalet aktiva ledamöter 1929 uppgick till 130, 1930 till 133 och 1931 till 151. För underhållningen vid samkvämen togos numera egna krafter i stor utsträckning i anspråk, och man inriktade sig på stor sparsamhet med föreningens medel. Detta resulterade också i en år för år allt bättre ekonomisk ställning. Räkenskaperna för 1928 visade sålunda en utgående behållning av kr. 693: 41. Året därpå hade behållningen stigit till kr. 1,266: 82 och sedan den under de därpå följande åren successivt ökats, uppgick den vid 1936 års slut till kr. 4,613: 25. Vid sistnämnda tidpunkt var föreningens medlemsantal c:a 130.

Vid val av styrelse för 1931 undanbad sig överingenjör Uggla återval som ordförande, och i hans ställe valdes direktör Gösta Lindman. Efter att i 12 år ha tillhört styrelsen avgick byggnadskonsulent Torgersruud vid 1934 års ingång på egen begäran som vice ordförande och efterträddes för året av ingenjör Åkerman.

I oktober 1933 fattade föreningen ett synnerligen viktigt beslut i fråga om representationen i styrelsen, i det den s.k. roterande principen infördes. Beslutet innebar en bestämmelse, att ingen bör, om ej särskilda omständigheter föreligga, tillhöra styrelsen i en och samma funktion längre tid än 3 år i följd. Vidare skulle en valberedningskommitté hädanefter förbereda och inkomma med förslag till val av funktionärer. I överensstämmelse med beslutet om tillämpande av roterande princip fick styrelsen vid valet för 1935 en på ett undantag när förändrad sammansättning. Sålunda utsågs vägingenjören, kapten Torsten Lindbeck, Linköping, till ordförande, byggnadschefen och stadsingenjören Ivar Petersson, Linköping, till vice ordförande och stadsarkitekt Sten Westholm, Linköping, till sekreterare. Ingenjör Wadström omvaldes emellertid som skattmästare. Samtliga nyssnämnda herrar kvarstå alltjämt i dessa funktioner.

Till sammanträdet i december 1936 hade inkommit en förfrågan från Motala tekniska klubb, huruvida inom Östergötlands tekniska förening ifrågasatts att indela medlemmarna i aktiva och passiva samt efter vilka principer inval sker. Med anledning härav uppstod en livlig diskussion. Delade meningar framkommo beträffande de fordringar, som böra ställas för medlemskap. Ä ena sidan hävdades, att en styrka låge i sträng begränsning till enbart tekniker, medan å andra sidan gjordes gällande, att en teknisk förening i en mindre stad inte kunde tillämpa några strängare invalsprinciper, emedan föreningen i så fall bleve alltför liten. En teknisk förening i en landsortsstad borde i stället taga sikte på att genom föredrag, diskussioner och samvaro sammanföra och intressera teknici inom staden och dess omnejd. Ett någorlunda stort medlemsantal vore dessutom nödvändigt för att skaffa föreningen en ekonomisk ryggrad. Vidare framhölls, att riktlinjer för en valnämnd äro snart sagt omöjliga att uppdraga, utan invalen måste i yttersta hand överlämnas åt valnämndens omdöme. Emellertid tillsattes

för undersökning av medlemsförhållanden och dylikt inom andra föreningar en kommitté, bestående av ingenjörerna A. Lindström, G. Wahlbeck och E. Ahlgren.

Vid samma tillfälle tillsattes en kommitté för att handhava de arrangemang, som kunde anses lämpliga i samband med firandet av föreningens 25-årsjubileum. Till ledamöter av kommittén utsågos ordföranden, kapten Lindbeck, sekreteraren, stadsarkitekt Westholm, disponent J. A. Mörk, byggnadskonsulent Sven Torgersruud och ingenjör A. Lindström. Som redaktionskommitté för minnesskriften ha direktör Gösta Lindman och redaktör Erik Johansson fungerat.

VÄRDEFULLA, AKTUELLA FÖREDRAG, ANGENÄM, KOLLEGIAL SAMVARO.

Föreningens främsta ändamål har varit och är alltjämt att samla tekniskt intresserade personer i Östergötland för att genom underhållande och lärorika föredrag vid sammankomsterna bereda dem tillfälle att följa teknikens framsteg och utveckling på olika områden. Detta ändamål har föreningen fyllt på bästa sätt. Under årens lopp ha hållits inte mindre än 107 föredrag, varav föreningens medlemmar bidragit med 44. Styrelsen har alltid varit angelägen att söka få de vid olika tidpunkter aktuella problemen sakkunnigt belysta av fackmän, och ofta ha därvid mycket framstående föredragshållare anlitats. 1 regel har tillfälle beretts medlemmarna att efter föredragen framställa frågor eller göra de inlägg, till vilka föredragen givit anledning, vilket mången gång resulterat i livliga och mycket givande diskussioner. Dessa ha stundom blivit så omfångsrika, att de fortsatt under det kamratliga samkvämet i anslutning till den supé, som traditionellt brukar följa på varje sammanträde. Även vid samkvämet ha ibland underhållande föredrag hållits. Sammanträdena ha i regel hållits på Frimurarehotellet, någon gång även på Stora hotellet i Linköping.

Utrymmet medger ej något referat av föreningens omfångsrika föredragsverksamhet. Här skall endast i korthet erinras om några av de för sin tid aktuella föredrag, som under årens lopp hållits.

Vägfrågor.
Föreningens förste ordförande, stadsingenjör J. B. Carlson, inledde raden av föredrag redan vid det konstituerande sammanträdet den 28 september 1912, då han talade om vägar och väganläggningar. Vägfrågor ha sedermera behandlats inom föreningen vid olika tillfällen. Hr Carlson talade sålunda i oktober 1920 om motortrafik och vägar. Om en bilfärd genom Nordamerika talade kapten K. K. Adler i mars 1923. Föreningen har emellertid även anordnat föredrag av mera offentlig karaktär, till vilka länets och stadens myndigheter eller olika yrkesutövare inbjudits.

Arbetarskydd m.m.
Det andra föredraget, som hölls efter föreningens start, gällde den då nytillkomna lagen om arbetarskydd. Föredraget hölls av föreningens sekreterare, yrkesinspektör Olof Hellström. Till ett sammanträde på Stora hotellet i oktober 1917 hade ett 70-tal personer infunnit sig, förutom medlemmarna, arbetsgivare och andra för den nya olyckslagen intresserade.

Elektroteknik och vattenkraft
Elektriciteten, dess alstring, överföring och användning m.m. har varit föremål för åtskilliga föredrag vid föreningens sammanträden. Vid ett par sammanträden i början av 1913 talade ingenjör Sven Widegren över detta ämne. Vid ett sammanträde i november 1931, till vilket även Linköpings fabriks- och hantverksförenings medlemmar inbjudits, talade driftsingenjör And. Andersson, Linköping, om elektriciteten i hantverk och småindustri. En rikhaltig utställning av elektriska verktyg m.m. hade anordnats på Stora hotellet, där föredraget hölls.

Centralvärme
Centraluppvärmningens fördelar uppmärksammades inom för eningen redan 1913, i det dåvarande gasverkschefen i Linköping, ingenjör George Stenborg, vid aprilsammanträdet talade om centraluppvärmning i städer och större samhällen från en gemensam central.

Linköpings kommunala verk m.m.
För industribesök och utflykter skall närmare redogöras i nästa kapitel. Därvid skola även beröras de olika besök, som under årens lopp gjorts vid Linköpings stads kommunala verk. Här skall blott erinras

om föredrag om vattenledningsverket i april 1916 och i september 1921 av stadsingenjör Carlson samt i november 1932 av ingenjör Herbert Blide, Linköping. Vid sistnämnda tillfälle talade byggnadschefen Ivar Petersson även om Linköpings kommunala utveckling i allmänhet. Linköpings gasverk var föremål för ett föredrag i december 1928 av dåvarande gasverkschefen, ingenjör K. Lidberg, och om brandväsendet talade brandchefen, kapten V. von Vegesack, i september 1933. Slakthusdirektör Fr.Larsson höll i oktober 1934 föredrag om köttbesiktning och slakthus. Den i många år för Linköpings stad aktuella badfrågan belystes vid ett sammanträde i oktober 1927. Till sammanträdet hade stadens myndigheter inbjudits. ”På föredraget följde en livlig diskussion, som inte saknade sina poänger”, berättas det i protokollet. ”Debattörerna fingo en del frågor i badtekniskt och biologiskt hänseende besvarade av föredragshållaren”.

Flygteknik.
Linköpingsbornas intresse för flygverksamheten på Malmslätt - och under de senare åren även i Tannefors - har ju alltid varit mycket stort, och det är därför naturligt att föreningen velat hålla sina medlemmar à jour med utvecklingen inom detta nya fortskaffningsmedel och stridsvapen. Sålunda höll ingenjör Tord Ångström, Stockholm, i oktober 1916 föredrag om flygmaskiner och flygspaning. Sedan dess ha hållits många föredrag i flygtekniska frågor. Nuvarande professorn, fil d:r Ivar Malmer höll i oktober 1924 ett föredrag, betitlat ”Från bröderna Wright till världsomflygning”. Samme föredragshållare talade i mars 1926 om moderna aerodynamiska laboratorier och deras betydelse för flygtekniken.. Fältflygare Gösta Andrée talade i mars 1931 om sin flygfärd till Kap med Mothplanet ”Sandvik”. Vid majsammanträdet 1937 höll major Elis Nordquist, Linköping, föredrag om sina intryck av amerikansk flygteknik vid en studieresa i U.S.A. Sammanträdet bevistades jämväl av Jönköpings tekniska förening samt Linköpings och Jönköpings flygklubbar. Den i samband med Italia-katastrofen under så sorgliga omständigheter omkomne nordpolsflygaren, meteorologen fil. d:r Finn Malmgren, Stockholm, höll i november 1926 ett offentligt föredrag om den nordpolsflygning, i vilken han tidigare deltagit.

Militärtekniska frågor
Bland militärtekniska föredrag, som hållits, må nämnas ett föredrag i januari 1917 av torpedingenjör G. Lindmark, Eskilstuna, om torpeder och minor, ett i november 1924 av kapten W. Englund, Karlskrona, om den tyska 12-milakanonen 1918 och ett föredrag i maj 1936 av docent G. Ljunggren, Lund, om stridsgaser och skydd mot dem.

Bostads- och byggnadsfrågor
Bostadsfrågan har i Linköping under efterkrigsåren varit mycket brännande. Vid ett sammanträde i mars 1919 talade arkitekt Axel V. Brunskog om bostadsfrågan i staden.

Radioteknik.
Den märkliga och mystiska rundradion hade under 1920-talets första år börjat taga sina första trevande steg på sin sedermera så segerrika färd genom världen. Ingenjörerna, om man undantager de allra yngsta, nyutbildade, hade föga inblick i den nya teknik, som nu började växa fram. Föreningen var inte sen att förvissa sig om ett klarläggande föredrag med radiodemonstration av ingenjör Arvid Kjörling, Stockholm. Föredraget, som hölls i december 1922, ansågs vara så betydelsefullt, att ett ganska omfångsrikt referat inflöt i protokollet. En stor och efter nutida begrepp förfärligt otymplig mottagningsapparat hade monterats upp i sammanträdeslokalen på Frimurarehotellet, och några av föreningens medlemmar fingo t.o.m. tillåtelse att manövrera densamma. Fil. d:r Gustaf Forsström, Lund, talade vid novembersammanträdet 1929 om bildöverföring med och utan tråd, och i oktober 1935 talade en av våra skickligaste radioexperter, civilingenjör T. Elmquist, Stockholm, om televisionen och dess framtidsmöjligheter, varvid bland annat en då mycket modern televisionsmottagare demonstrerades - utan television.

Bilindustri och oljeproduktion
Utvecklingen inom bilindustrien och oljeproduktionen samt vad därmed sammanhänger har också varit föremål för orienterande föredrag. Direktör A. Gabrielsson, Göteborg, talade i mars 1930 om svensk automobilindustri och dess betydelse för svenskt näringsliv.

Rationalisering och ekonomi
Rationaliseringssträvandena och andra ekonomiska spörsmål ha likaledes uppmärksammats och blivit föremål för sakkunniga föredrag. Sålunda talade ingenjör Alex. Engblom, Norrköping, i december 1919 om rationell arbetsledning och större arbetseffektivitet, och överingenjör G. Tarras-Sällfors, Stockholm, talade vid januarisammanträdet 1931 om rationaliseringssträvandena inom industrien.

Framstående föredragshållare i olika ämnen
Bland de många föredragshållare, som föreningen haft förmånen att under årens lopp anlita, finner man några framstående föredragshållare, vilkas namn flera gånger återkomma. Den kände föreläsaren, civilingenjör G. W:son Cronquist, Stockholm, talade i april 1925 om glasindustrien under de sista 30 åren, i november samma år om intryck från en studieresa i U.S.A. och i december 1927 om färgen i stadsbilden. Sistnämnda föredrag illustrerades med ljusbilder efter vackra färgfotografier. Disponent Edv. Strömberg, Orrefors, höll vid decembersammanträdet 1926 föredrag om svensk glastillverkning under de senaste 35 åren. Fil. d:r Gregor Paulson, Stockholm, talade i februari 1926 om konstindustriens läge i Europa, i maj 1927 om amerikansk form och i oktober 1932 om teknik och form, förutsättningarna för samarbete mellan industrien och konsten. Byrådirektör J. W. Sand ström, Stockholm, höll föredrag i mars 1924 om naturen som väg- och vattenbyggare, i februari 1925 om en motorbåtsfärd Haparanda - Strömstad, och i februari 1936 om ishavsfärder. Riksgäldsfullmäktiges ordförande, fil. d:r Karl Hildebrand, Stockholm, höll i oktober 1925 föredrag om Sovjetrysslands industri och arbetareförhållanden. I april 1930 talade fil. d:r Nils Wollin, Stockholm, om den stundande Stockholmsutställningen, och i november 1936 höll rnyntdirektör Alf Grabe, Stockholm, föredrag om mynt, mått och vikt. Till sistnämnda föredrag hade även stadens köpmanna- och hantverksföreningar inbjudits.

Föredragen ha ofta refererats mycket utförligt i ortstidningarna, vilka alltid visat stort intresse för föreningens verksamhet.

Samvaron till nytta och nöje
Inte minst betydelsefullt har det varit, att yngre ingenjörer genom medlemskap i föreningen blivit i tillfälle att under otvungna former sammanträffa med sina äldre kolleger. Att yngre och äldre teknici på så sätt sammanförts och lärt känna och uppskatta varandra torde endast ha varit till ömsesidig fördel. Under supén och samkvämet, vilka alltid följt på ett sammanträde och försiggått under glada och hjärtliga former, har säkert det goda förhållandet medlemmarna emellan ytterligare befästs. Under de första åren av föreningens tillvaro kände alla varandra, och man kände sig som en enda stor familj. I och med att föreningens medlemsantal ökats och medlemmarnas intressesfär vidgats till att omfatta även så mycket annat, som rör sig i tiden utanför Tekniska föreningens gränser, har det gammaldags gemytet givetvis här som överallt annorstädes haft svårt att leva kvar.

En verklig glädjespridare i föreningen var ingenjör E. Werner, som vid högtidliga tillfällen strängade sin lyra till ära för sina medbröder i föreningen. Det var en frisk fläkt av humor över hans poesi, och den saknade inte heller sin udd.

Under en period längre fram anlitades i stor utsträckning lutsångare och andra förmågor från Stockholm för att höja glädjen vid samkvämen. Att glädjen var stor, framgår av protokollen, men sedan anmärkning gjorts mot de väl ”kostbara” arrangemangen, som höllo på att undergräva föreningens ekonomi, visade det sig, att föreningens egna förmågor också voro i stånd att hålla den allmänna glädjen vid makt.

Den första särskilt anordnade julfesten utan samband med något sammanträde i föreningen hölls 1930 och har sedan blivit en årligen återkommande institution, vilken medlemmarnas damer hedrat med sin närvaro och till vilken även andra familjemedlemmar ägt tillträde. Julfesterna eller årsfesterna, som de också betecknats, ha städse varit mycket animerade och programmet rikhaltigt och omväxlande med skämtsamma inslag, som väl senterats.

För övrigt ha de i allmänhet mycket sakliga protokollen inte mycket att förmäla om det mera festliga inslaget i sammanträdena. Till undantagen höra dock några protokoll av 1926, vilka författats av dåvarande sekreteraren, telefonkontrollör G. M. Uhrberg.

MINNESRIKA UTFLYKTER, GIVANDE INDUSTRIBESÖK.

En annan betydelsefull gren i föreningens verksamhet ha de många industribesöken och utflykterna varit. Genom industribesöken ha medlemmarna blivit i tillfälle att på ort och ställe studera framstående industrier, verk och företag, oftast under pågående drift. Under utflykterna har på ett ypperligt sätt det nöjsamma kunnat förenas med det nyttiga. Färder i intressanta och mången gång av naturen rikt gynnade trakter ha inneburit en behaglig njutning och vila för öga och sinne under ett kort avbrott i vardagens slit och släp. På så sätt ha dessa färder säkert fört med sig en välbehövlig avspänning, en rekreation av låt vara kort varaktighet. I utflykterna ha medlemmarnas damer så gott som alltid brukat deltaga. Föreningens första utflykt gick till Norrköping, dit föreningens äldre broder, Norrköpings Polytekniska Förening, hade vänligheten inbjuda den nytillkomna broderföreningen till ett gemensamt julsammanträde i december 1912. Från båda sidor höllos vackra tal, och belåtenheten var ömsesidig. Med anledning av att dåvarande överingenjör Gustaf Dalén, Stockholm, några dagar tidigare erhållit nobelpriset avsände de båda föreningarna gemensamt följande telegram till honom: ”För de glänsande segrar, Ni hemfört åt svensk vetenskap, svensk uppfinnareverksamhet och svensk industri, bringa vi Eder härmed vårt tack och vår hyllning, och vi önska Eder blott ökad arbetsglädje på det fält, Ni så framgångsrikt har brutit, till gagn och ära för vårt fädernesland och till bestående värde för mänskligheten.

Norrköpings Polytekniska Förening. Östergötlands Tekniska Förening.

A. Hultqvist. J. B. Carlson.”

I oförgätligt minne stannar förvisso utflykten i maj 1934 till Gränna, Visingsö och Omberg. Färden till Gränna och Omberg företogs i bilar. För färden till Visingsö hade ångaren Stjärnorp avgiftsfritt ställts till förfogande. Ön med dess sevärdheter besågs under sakkunnig ledning, och deltagarna fingo även tillfälle att begagna öns speciella fortskaffningsmedel, remmalaget. Kaffe intogs på Visingsö turisthotell, och de till ett 50-tal uppgående färddeltagarna avslutade dagen med samkväm och dans på Ombergs turisthotell.

I januari 1934 ställde föreningens medlemmar färden till Svenska Järnvägsverkstäderna i en till förfogande ställd ny, elegant och bekväm buss av verkstädernas tillverkning. Vid majsammanträdet 1937 visades Järnvägsverkstäderna ånyo, denna gång för föreningens gäster, medlemmar i Jönköpings tekniska förening och Jönköpings flygklubb, vilka jämte Linköpings flygklubbs medlemmar inbjudits till ett gemensamt sammanträde med Östergötlands tekniska förening. Vid samma tillfälle visades även flygvapnets centrala flygverkstad på Malmslätt för medlemmar i alla fyra sammanslutningarna, tillsamman omkring 150 personer, däribland många damer.

Omedelbart före sistnämnda besök på Malmen hade föreningen även för andra gången besett Nya Centralbryggeriet i Linköping och där blivit undfägnade. Föreningens dåvarande sekreterare, telefonkontrollör Uhrberg, skildrade besöket i ett dråpligt protokoll, ur viIket valda paragrafer här må anföras som en värdig avslutning på detta kapitel:

§ 5: Under ett träd i något så när lummig vårgrönska var uppdukat ett bord med diverse läckerheter, smör, bröd, schweizerost och varm-korv-gubbe-med-senap. Liksom fisken begärligt närmar sig åtelen, stimmade sig medlemmarna kring läckerheterna, och en kagge för föreningen speciellt lagrad och mustförstärkt pilsner tömdes i ett par s. k. navs.

§ 6: Pilsnerkaggens kolsyrepump fungerade utmärkt.

§ 7: En del medlemmar konstaterade som en naturens underfulla nyck, att Stångån förlagt sitt lopp förbi bryggeriet.

§ 8: 1 lika många tonarter som antalet närvarande föreningsmedlemmar prisades brygden och ställets ljuvliga belägenhet.

§ 11: En mätt och belåten medmänniska är alltid angenäm.

Efter en skildring av besöket på Malmen samt det därpå följande sammanträdet och samkvämet avslutas protokollet med ett par stämningsfulla och talande paragrafer:

§ 18: O, hur härligt majsol ler!

§ 19: Söndagsmorgon och helgdagsfrid!

SLUTORD.

Med ledning av tillgängliga protokoll och handlingar har här gjorts ett försök att skildra Östergötlands Tekniska Förenings öden under det förflutna kvartsseklet. Därav torde tydligt framgå, att Östergötlands Tekniska Förening under sin 25-åriga tillvaro genomgått olika utvecklingsskeden, karaktäriserade av större eller mindre livaktighet, större eller mindre intresse från medlemmarnas sida. Liksom den enskildes utveckling sällan eller aldrig följer någon fortlöpande, rak linje, synes även föreningens utvecklingskurva ha tagit formen av höjder och dalar. Det förefaller dock, som om utvecklingen nu skulle ha kommit in i ett skede av gynnsam avbalansering och konsolidering av föreningen.

E:J.

NÅGRA DRAG UR LINKÖPINGS STADS UTVECKLING UNDER 25-ÅRSPERIODEN 1912-1937.

I och med S :ct Lars sockens inkorporering med Linköpings stad den 1 januari 1911 ställdes staden inför nya uppgifter, delvis av rätt vittgående art, vilka alla krävde en snar lösning. Under årens lopp hade inom socknen invid stadsområdets omedelbara närhet uppstått en del spridda samhällsbildningar, vilkas utveckling försiggick plan- löst och utan all kontroll och hotade innestänga staden inom en barrikad av förstäder. För stadens vidkommande blev det därför en tvingande nödvändighet att genom införandet av reglerande byggnadsbestämmelser och upprättande av en s. k. generalstadsplan över områdena söka leda utvecklingen in på sunda banor, innan byggnadsverksamheten ännu hunnit avsätta alltför djupa och svårreparabla spår. De gångna åren efter socknens införlivande med staden hava därför präglats av ett rastlöst nydaningsarbete, icke blott för byggnadsverksamhetens ordnande och reglering, utan jämväl inom övriga områden av kommunal verksamhet. Bland annat gällde det att iståndsätta det rätt omfattande vägnätet inom socknen, vilket vid övertagandet icke befann sig i särdeles förstklassigt skick, och mycket arbete har också av staden nedlagts på vägarnas förbättrande. Automobilismens genom brott i vårt land ställde helt nya och ökade krav på vägarnas härighet och underhåll än under hästtrafikens dagar. De gamla metoderna för vägunderhåll visade sig snart ineffektiva gent emot de moderna trafik medlen och i alldeles särskild grad gällde detta beträffande de starkast trafikerade huvudvägarna. Man kom också snart nog till insikt om, att endast en kraftigare, mera slitstark beläggning än grus och makadam kunde motstå påfrestningarna av nutidens tunga trafik. Tack vare tilldelning av bilskattemedel kunde staden så småningom påbörja permanentbeläggning av sina mest trafikerade huvudvägar. Början gjordes därvid med Nya Tanneforsvägen, som i olika etapper belades med smågatsten fram till korsningen med Ö.C.J., varefter Malmslättsvägen fram till Johannesborgsvägen och Norrköpingsvägen fram till Kallerstads allé blivit på liknande sätt permanentbelagda.

Men det är icke blott stadens gator och vägar, som på grund av motortrafikens starka utveckling måst förstärkas och förbättras. Även den gamla bron över Stångån i Storgatans förlängning, Stångebro, vilken f.ö. utgör den enda trafikförbindelse över ån, staden f. n. äger, har måst ombyggas. Att denna gamla bro till följd av sin svaga över byggnad icke i längden skulle förmå motstå inverkan av den höga belastningen från den moderna tidens trafikmedel, var tämligen uppenbart, och som även tydligt framgick av den beräkning i avseende å bärförmåga, bron underkastades. Då verkställd undersökning gav vid handen, att kostnaderna för en fullt betryggande förstärkning av bron skulle föga understiga kostnaderna för en helt ny svängbro, beslöt staden låta utföra en helt ny broöverbyggnad på den gamla brons pelare och landfästen. Ombyggnadsarbetet, som påbörjades under slutet av år 1923, erbjöd en hel del besvärligheter. Sålunda visade sig vid provbelastning, att den gamla svängpelaren icke förmådde motstå det ökade tryck, det c:a 300 ton vägande, rörliga spannet komme att utöva, varför en

ombyggnad av pelaren från grunden blev nödvändig. Den nya bron öppnades för trafik den 15 maj 1924.
Inledningsvis har framhållits, hurusom inkorporeringen av S:t Lars socken för staden medförde vissa förpliktelser i olika hänseenden. Till dessa hörde kanske som en av de främsta att söka förbättra de synnerligen dåliga, sanitära förhållanden, som vid inkorporationstillfället rådde inom de mera tättbebyggda bostadsområdena. Spillvattnet ut- släpptes då direkt i de utanför vederbörande fastigheter gående dikena, där detsamma oftast blev stillastående, under den varma årstiden spridande en vämjelig stank. Att avhjälpa dessa sanitära missförhållanden genom att till de olika samhällena framdraga vatten- och avlopps ledningar blev alltså en viktig uppgift för staden och tillika en fråga av stor ekonomisk räckvidd. De första samhällen, till vilka ledningar framdrogos, voro Augustberg och Lindesberg, därvid kloakutloppet förlades i Tegelbruksgatans mynning vid Stångån. Sedermera lät staden nedlägga en större kulvertledning mellan Tegelbruksgatan och Stångebroparken, dit utloppet sålunda förflyttades. Efter hand utsträcktes ledningsnäten över allt större områden, så att för närvarande samtliga bostadssamhällen öster om Stångån fått sin ledningsfråga ordnad. Sedan staden år 1935 vid utloppet i Stångebroparken låtit anordna en reningsbrunn - emscherbrunn - har tillstånd till W C. installationer i fastigheterna kunnat medgivas. Även utmed Stångåns västra sida har staden låtit framdraga en större, avskärande kulvertledning, vilken dock direkt kunnat anknytas till det äldre ledningsnätet inom staden.

Linköpings vattenledning var som bekant till en början icke någon kommunal inrättning utan innehades av ett enskilt bolag, kallat Linköpings Vattenledningsaktiebolag, i vilket dock staden var aktieägare. Då koncessionstiden för bolaget utgick den 31 december 1906, övertog staden jämlikt föreskrifterna i det mellan staden och bolaget upp rättade kontraktet bolagets samtliga anläggningar. Dessa voro då, särskilt vad reningsanordningarna beträffar, otidsenliga och i ett rätt bristfälligt skick, varför ett omedelbart iståndsättande av desamma blev en för staden tvingande nödvändighet. Men förhållandena voro sådana, att staden redan påföljande år var nödsakad igångsätta ut redning rörande anläggande av ett helt nytt, modernt reningsverk. Utredningsarbetet, som blev ganska tidsödande, gav till resultat, att grundvatten icke med fördel kunde användas såsom vattentäkt, varför förslag framlades till det nuvarande ytvattenverket vid Råberga, vars utbyggande beslöts av Stadsfullmäktige år 1915. Dessförinnan hade år 1910 nytt vattentorn uppförts invid den gamla reservoaren på Kanberget.

BYGGNADSVERKSAMHETEN 1 LINKÖPING

1912-1937.

De senaste 25 åren ha för Linköping inneburit högst väsentliga för ändringar av stadens byggnadsbestånd. Dessa förändringar ha framför allt uppstått på grund av nybyggnader å förut ej bebyggd mark och endast i mindre utsträckning av ombyggnader eller rivningar av äldre byggnader. Ännu i dag är därför den äldre staden i stor ut sträckning orörd sedan längre tid tillbaka och väntar på sin i många hänseenden välbehövliga omdaning. Desto mera ha emellertid sådana områden förändrats, som befunnit sig närmast utomkring den ursprungliga stadskärnan. Staden sträckte sig för 25 år sedan inte mycket utanför Drottninggatan i söder och Stångån i öster. I sydväst bildade Hunnebergsgatans och Gottfridsbergs bebyggelse en utlöpare liksom Djurgårdsgatans och Stolplyckans i sydväst. Folkmängden var på den tiden endast omkring hälften av vad den nu är, vilket utgör en direkt förklaring till bebyggelsens senare expansion.

Stadens tillväxt skedde nu efter två linjer, dels i form av förstäder utan direkt sammanhang med stadskärnan och å mark i privat ägo, dels i form av utvidgning av den egentliga staden å områden, som inköpts av staden och i sin tur försålts till privata företagare. En väsentlig skillnad mellan dessa kategorier av bebyggelse ligger även i, att förstäderna endast i ytterst ringa omfattning lagts under stadsplan, medan av staden upplåtna områden nästan undantagslöst stadsplanelagts före försäljningen. Det kan därför icke hjälpas, att ett visst tycke av planlöshet ännu vidlåder en del av dessa förorter, ett förhållande, som blivit mer och mer framträdande i mån av de ökade fordringar på planmässighet, som under de senaste decennierna kommit att ställas på stadsbebyggelse över huvudtaget. En stadsplan innebar för 25 år sedan föga mera än en indelning i gator och kvarter, medan man nu för tiden i och med stadsplanens fastställande även i detalj fastställer bebyggelsens utformning. Trots avsaknad av

stadsplan för de utanför staden utbyggda ytterområdena, ha dessa emellertid i stort sett kunnat utformas tämligen regelbundet, ofta idylliskt, och någon »förstadsbebyggelse» i detta ords sämre bemärkelse kan man därför dessbättre icke tala om, även om mycket kunde ha vunnits genom en i tid vidtagen planering. En god hjälp har därvid varit den av stadsfullmäktige år 1923 antagna s.k. generalstadsplanen, vilken, utan att ha rättslig verkan, dock kunnat tjäna till vägledning och efterföljd. Förstäderna ha i stor utsträckning bebyggts med en- och tvåfamiljshus, en hustyp som dock i och med en genom utbyggandet minskad tillgång på tomter börjat överges till förmån för mera räntabla flerfamiljshus.

En karta över Linköpings stadsplan år 1914 finns i Linköpings kartdatabas på www..

Minnesskriften avslutas med en presentation av Linköpings ledande industrier. Både kommun och industrin hade haft en stark utveckling under 25-års perioden och ÖTF hade bidragit till att sprida information om den tekniska utvecklingen.

ÖTF från 1937 till 1962 – krigstid följd av sjudande aktivitet

En jubileumsskrift utgavs också till 50-årsjubileet och vi ska citera valda avsnitt även ur denna krönika, som sammanställdes av Ingemar Lundberg. Jubileet firades den 29 september 1962, ”den första dagen på ett nytt halvsekel”, med ett digert program, som presenterades på följande sätt.

Program	Kl. 13.30 Biograf Forum, Ågatan 57	
Hälsningstal	med kallande av hedersledamöter. Föreningens ordförande övering. Rolf Sundeman	
Föredrag	”Forskningen och dess industriella tillämpning”	
	1	Inledningsanförande. Dir. Lars Brising Saab
	2	”Den industriella forskningens uppbyggnad”. Dir. Gregory Ljungberg, Ingenjörsvetenskapsakademien
	3	”Hur forskningens resultat omsättes”. Dir. Gunnar Brynge, Huskvarna Vapenfabrik
	4	Diskussion.
Bankett.	Kl. 19.00 med damer å Frimurarehotellet Middag med dans till G. Hoffstens orkester Underhållningsprogram	

Målsättningen att bevaka sprida information om den tekniska utvecklingen och uppmuntra till engagemang, var liksom tidigare en ledstjärna i föreningens verksamhet. Samtidigt fungerade föreningen som nätverk för intresserade och sammankomsterna hade ofta inslag av social samvaro, vilket bland annat framgår av jubileumsprogrammet.

Med krönikans hjälp följer vi några av de viktigaste teknikområdena under perioden 1938 till 1962 och gör samtidigt ännu en del kompletterande återblickar på händelser under de första 25 åren.

Debatt om kontinentalväg

Automobiler och trafikleder är ämnen som ofta återkommer i sammanträdesprotokollen. Föreningens hedersledamot, dåvarande ordföranden C.J. Uggla, ledde ett stort upplagt sammanträde i Stadsfullmäktiges sessionssal den 21 april 1928, då en planerad kontinentalväg, den s.k. Gustaf Adolfsvägen, genom Östergötland debatterades. Byggnadschefen i Linköping, kapten K.K. Adler demonstrerade bl. a. ett förslag till förbättring av infartsvägarna till Linköping. Av tidningsreferatet framgår, att det var en livlig och givande diskussion under mötet, i vilket c:a 150 personer deltog.

Den 8 mars 1930 hade föreningen besök av direktör Assar Gabrielsson från Göteborg, och han talade över ämnet ”Svensk automobilindustri och dess betydelse för svenskt näringsliv”. Föredragshållaren påvisade att vårt land har stora förutsättningar för att på just detta område uppta konkurrensen på världsmarknaden. I 2012 års perspektiv kan man konstatera att denna bedömning var riktig, inte bara för personbilar utan minst lika hög grad för tunga lastfordon.

År 1939 talade civilingenjör Folke Mannerstedt om ”Förbränningsmotorer” och kort därefter var ämnet ”Gengas och dess användning”. Året därpå rörde sig diskussionen om ”Vedgas contra kolgas”. Man förstår att det var ”brännbara” ämnen, när montering av en gengasgryta på den gamla bilen var första förutsättningen för privatpersoner att få använda sina fordon.

Fjärrvärme och elkraft

Stundom händer det att tekniskt goda idéer tar lång tid att förverkliga. Gasverkschefen ingenjör G. Stenborg höll den 5 april 1913 ett föredrag om ”Centraluppvärmning i städer och större samhällen från en gemensam central”. Tekniskt sett fanns väl vid denna tidpunkt förutsättningar att genomföra ett sådant projekt, men de ekonomiska fördelarna med fjärrvärme var väl då inte så uppenbara eller givna, vilket ju för övrigt även långt senare dragits i tvivelsmål.

Linköpings kraftförsörjning har alltid intresserat medlemmarna och Elverkets anläggningar har studerats i flera omgångar under årens lopp. Enligt ett protokoll från den 1 maj 1920 besöktes ”den storartade anläggningen Svartåfors kraftstation”. I samband med besök på kraftstationerna i Tannefors och Odensfors den 24 april 1949 höll dåvarande ordföranden i föreningen Anders Andersson föredrag om Linköpings elkraftproblem. Bl. a. beräknade han då att kraftbehovet skulle stiga till c:a 36 000 kW år 1960, vilket motsvarade en fördubbling av 1949 års förbrukning. 1962 torde behovet röra sig om 50 000 kW. Dessa siffror ger även en antydan om stadens och dess industriers expansion under ett årtionde.

Flygteknik och luftfart

Att Linköping är en mycket flygbetonad stad framgår med all önskvärd tydlighet av de gamla protokollen. Redan den 7 oktober 1916 höll ingenjör Tord Ångström, Stockholm, ett föredrag ”Om flygmaskiner och flygspaning” och den 5 december 1925 talade kapten Thor Lübeck i ämnet: ”Kommersiell lufttrafik nu och i framtiden”. Några månader senare – den 20 mars 1926 – talade fil d:r Ivar Malmer om ”Moderna aerodynamiska laboratorier och deras betydelse för flygtekniken”. D:r Malmer framhöll att det är oundgängligen nödvändigt att ett aerodynamiskt laboratorium inrättas i vårt land.

Flygplantillverkningen hade startats vid AB Svenska Järnvägsverkstäderna år 1930 och den 8 maj 1937 var föreningen inbjuden till besök på dessa flygverkstäder. På eftermiddagen samma dag besöktes även Centrala Flygverkstäderna på Malmen. Major Elis Nordquist höll föredrag om den amerikanska flygindustrin.

Den 26 november 1938 informerade civilingenjör Karl-Henrik Larsson medlemmarna om ”Trafikflygningen av idag och dess problem”. Större, snabbare och dyrare flygplan måste anskaffas. Douglas DC3 med 2 motorer på vardera 1 000 HK började tränga ut den beprövades Junkers 52:an. Noshjulsställ och blindflygningsinstrument var också nyheter som presenterades.

Vid ett sammanträde den 12 december 1940 redovisade civilingenjör Lars Brising sina intryck från sin tjänstgöring vid finska statens flygverkstäder under finsk-ryska kriget - ett aktuellt ämne i ett ödesmättat tidsskede.

ÖTF arrangerade den 14 april 1945 en stor flygdag på SAAB, dit även Norrköpings Polytekniska Förening inbjudits. De 225 deltagarna bjöds på en förnämlig flyguppvisning med det nya jaktplanet J21 och bombplanet B18. Bergverkstäderna och monteringshallarna studerades också. Föreningens ordförande direktör Tryggve Holm framförde föreningens tack till direktör Ragnar Wahrgren varefter major E. Nordquist och civilingenjör K.H. Larsson höll föredrag om ”J21:s tillkomst och konstruktionsproblem” resp. Tendenser inom flygtekniken i U.S.A.”. Den efterföljande middagen på Frimis samlade 100 deltagare, som även bjöds på flygfilm: ”Victory through airpower”.

Den oerhört dynamiska utveckling, som präglat flyget under ÖTF:s första 50 år framgår väl knappast av dessa korta återblickar. Vid F3:s jubileumsflygdag ”Svenskt militärflyg 50 år” den 2 september 1962 gavs emellertid en tydligare bild av denna expansion. Kanske främst då man fick se 1912 års Nieuport och Draken på samma gång i luften, var och en representerande sin tids yppersta teknik.

Radio och television

”Radiotekniken och dess senaste utveckling” behandlades de 2 december, 1922 av ingenjör Kjörling. Den vetenskapliga forskningen inom radiotekniken hade funnit många användningsområden för detta nya medium – inte bara trådlös telegrafi och telefoni. Fartygspejling och malmletning med radiovågor visade goda resultat och teoretiskt var problemet löst att per radio överföra rörliga bilder. I

föreläsningssalen hade installerats en mottagningsapparat, och allt eftersom denna anpassades efter stationernas respektive våglängder, kom man successivt i förbindelse med Vaxholm, Karlsborg, Stavanger samt kontinentens jätteradiostationer.

I maj 1928 gjorde föreningen en utflykt till rundradiostationen i Motala i samarbete med Motala Tekniska Klubb.

Televisionen och dess framtidsmöjligheter hette ämnet den 12 oktober 1935. Samma år hade televisionen blivit praktiskt möjlig sedan regelbundna utsändningar börjat anordnas i Berlin. Enligt protokollet ansågs bl. a. ”att en grundförutsättning för televisionen i vårt land är överföring medelst kabel”. Det stora problemet i sammanhanget, nämligen att finna den lämpligaste formen för distribution av televisionsprogrammen i vårt glesbebyggda land, var fortfarande olöst 1948. Den 3 december nämnda år talade nämligen tekn. lic. Björn Nilsson om ”Televisionen och dess framtidsmöjligheter” och framförde förslaget att sändning via flygplan på hög höjd vore en tänkbar lösning för oss. Vid denna tidpunkt fanns c:a 800 000 TV-mottagare i U.S.A., sex år senare hade antalet ökat till c:a 25 miljoner. Detta meddelade tekn. lic. O. Franzén vid ett sammanträde den 12 februari 1954. Då hette ämnet ”Television”. Vid detta tillfälle var den främsta frågan: när skulle vi få regelbundna TV-sändningar i Sverige? Som bekant behövde vi inte vänta så länge, sändningarna började nämligen år 1956 och i juni året därpå var antalet licenser 40 000. Två år senare d.v.s. juni 1959 var siffran 400 000 och den 15 juni 1962 1 504 725, varav c:a 16 000 inom Linköpings sändarområde.

År 1961 inleddes årets föredragsserie den 21 februari med ett föredrag av studioingenjör Kjell Stensson från Sveriges Radio, som talade om ”Nytt och nyttigt inom radio och TV”. Föredraget behandlade radio, television, grammofon och bandinspelning, speciellt med tanke på nyheter inom respektive område och avslutades med en framtidsprognos.

Studiebesök och nya teknikområden

Så långt krönikans beskrivning av några viktiga teknikområden. Föreningen gjorde också studiebesök på de flesta större industrierna i staden. Ingenjör Gotthard Wahlbeck var en mycket intresserad medlem och i april 1932 besöktes AB Wahlbecks Fabriker. Efter sammanträdet kåserade ingenjör Wahlbeck om en bilresa genom amerikanska kontinenten till Yellowstone Park. I samband med ett besök på AB Svenska Transformatorfabriken i december 1952, då ingenjör Arvid Lindström presenterade sitt företag, samlades de över 100-talet deltagarna på Stora Hotellet efter studiebesöket. Vid supén höll ordföranden Einar Ahlgren ett mycket uppskattat kåseri över de gångna 40 åren i ÖTF:s historia.

Ett nytt teknikområde var medicinsk teknik, som under perioden började utvecklas snabbt. Ett exempel på ÖTF:s ökande intresse för denna teknik var ett föredrag under rubriken ”Några aktuella problem inom medicinsk elektronik”, som hölls i december 1961. Föredragshållare var docent Bertil Jacobsson, Institutionen för medicinsk teknik vid Karolinska Institutet. Åhörarna fick en översikt över aktuella områden inom medicinsk teknik t.ex. användning av databehandlingsmaskiner för ställande av diagnoser, användning av analogimaskiner för övervakning av patienter i kritiskt tillstånd och för simulering av biologiska förlopp, endoradiosonder för trådlös överföring av mätvärden från inre organ, samt elektroniska hjälpmedel för blinda.

Under det första halvseklet arrangerade ÖTF närmare 300 föredrag och fyllde på så sätt sin uppgift som ett sambandsorgan för tekniker och företagsledare i Linköpingsområdet. Men det var inte enbart teknikföredrag och studiebesök på dagordningen. I maj 1961 hölls ett extra sammanträde tillsammans med Flygtekniska Föreningen till vilket Kanadas ambassadör i Stockholm, Mr A Kingsley Graham hade inbjudits. Under rubriken ”Canada calling all tourists” presenterades inte bara sevärdheter utan också vad som hände på teknikfronten i Kanada. En film om byggandet och öppnandet av ”The St. Lawrence Seaway” visades.

Sociala aktiviteter

En julfest utan samband med något sammanträde anordnades första gången 1930 och den kom att bli en tradition under närmare 50 år. Vid dessa tillfällen inbjöds medlemmarnas damer och andra

familjemedlemmar. Det förekom underhållning av skiftande slag vid dessa fester, även tekniska föredrag av mer lättsmält natur. Ett sådant exempel är det föredrag som civilingenjör K.A. Wessblad, Stockholm, höll vid julfesten 1937, då han talade om ”Kuriösa uppfinningar och patent”. Det noterades att kuriöst nog sändes samma föredrag med samma föredragshållare samma kväll den 29 december 1937 i radio. Bandade program förekom alltså redan vid denna tidpunkt och ÖTF höll sig nära fronten i nyhetsflödet.

I mitten på 1950-talet uppenbarade sig den skabrösa publikationen Nattavisan, som utgavs i samband med julfesten på Menlösa Barns Dag den 28 december och delvis finansierade denna genom annonsintäkterna. Med något undantag fortlevde denna tradition till 1969 då sista (senaste?) numret publicerades.

Under samma period började man anordna vårutflykter med industribesök, ibland med specialprogram för medföljande damer. Dagen avslutades med vårmiddag med dans på Frimis.

Externa kontakter och styrelsearbete

Föreningen har genom åren haft en omfattande korrespondens med andra tekniska föreningar bl. a. genom att skicka inbjudningar till föredrag och besök till närliggande föreningar. Man deltog i Svenska Teknologföreningens (STF) dess arbetsmöten med Ingenjörsvetenskaps-akademien och de regionala föreningarna. Det fanns ett stort engagemang i viktiga samhällsfrågor. Vid ett sammanträde i september 1939 deltog inte mindre än 28 regionala tekniska föreningar från Skåne till Lappland då man diskuterade föreningarnas arbetsprogram för den närmaste tiden. Mycket handlade om förväntade problem med råvaru- och energiförsörjning i orostider och man understödde den demarche som STF insände till Regeringen angående organisationen av kristidsdepartementet. Tidningsurklipp från 1940-talet visar att den lokala pressen intresserade sig för föreningens verksamhet och refererade föredrag som hölls vid föreningens sammankomster.

Vid STF:s 100-årsjubileum representerades ÖTF av ordföranden Thure Wilhelmsson, som överlämnade en gåva i form av ett bokverk. Kontakt upprätthölls också genom att inbjudningar till föredrag och besök skickades till närliggande föreningar.

Styrelsens arbete förändrades efterhand. I oktober 1933 fattades ett viktigt beslut i fråga om representationen i styrelsen i och med att den s. k. rotationsprincipen infördes. Den innebar att ingen skulle tillhöra styrelsen i en och samma funktion längre tid än tre år i följd, om inte särskilda omständigheter förelåg. Inom parentes har denna princip inte kunnat konsekvent tillämpas under perioder, då brist på styrelsekandidater har uppstått, och den avskaffades senare.

ÖTF under perioden 1962 till 1987 – Högtryck i teknikutvecklingen

Föreningens 75-årsjubileum firades den 8 januari 1988 på Terrassen, Saab. På programmet stod två föredrag och efterföljande middag med dans. Föredrag:

- ÖTF:s historia under 75 år - föreningens ordförande Agne Torstensson berättar episoder ur föreningens 75-åriga historia
- Människa och maskin mot Mount Everest – Nils-Holger Areskog, prorektor och professor i klinisk fysiologi, berättar om den senaste svenska expeditionen till Mount Everest

De gångna 25 åren kännetecknades av en accelererande teknikutveckling och ÖTF följde den genom ett breddat utbud av föredrag och många studiebesök. Kärnområdena fanns kvar men intresset ökade för snabbt växande teknikområdena såsom kommunikation, energiteknik, miljöteknik, medicinsk teknik och materialteknik. Samtidigt växte andra specialföreningar fram och övertog bevakning och information om viktiga dynamiska områden såsom flygteknik – Flygtekniska Föreningen - och datateknik – Dataföreningen. Studiebesöken i traditionell tillverkningsindustri minskade i omfattning och ersattes i någon mån av besök på och föredrag om samhällsnära verksamheter, som tog alltmer avancerad teknik i bruk, t.ex. räddningstjänst, vägväsen, transporter och samhällsbyggnad. Intresset för äldre teknik ökade. Glimtar från de viktigaste intresseområdena följer nedan.

Samhällsbyggnad - Byggnadsteknik

Den 9 december 1965 fick föreningens medlemmar en initierad orientering av ledande män inom stadens kommunala förvaltning om hur man där förutser och planerar för stadens framtid. Anföranden hölls av kommunalråden Perland och Carl Hilmer Johansson, av byggnadsnämndens ordförande G. Åkerberg samt av stadsplanearkitekten B. Norberg och byggnadschefen S. Ledskog.

Bostadsbristen var en aktuell fråga under föreningens tidiga år. Under det tidiga 1970-talet var frågan på nytt på dagordningen och ÖTF anordnade i april1973 en diskussionsafton med deltagande av planerande instanser, producenter och konsumenter. Under rubriken ”En ny bostadssituation” diskuterades det minskande byggandet med korta serier, osäker volym, ökad sanering mm.

Diskussionen om Öresundsbron pågick som bäst när red. Ingvar Särna i december 1971 beskrev hur man tänkte sig ett brobygge under rubriken ”Ölandsbron – en kladd till Öresundsbron”.

Den 25 september 1974 presenterades kommunens långtidsplan för vägbyggande under rubriken ”Hur skall Linköpings trafikledsnät byggas ut 1976-1990?” Generalplanearkitekt Nils E Ryman, Stadsplanekontoret, gav en bakgrund om förväntad utveckling av bebyggelsen.

”Samhällsplanering i Östergötland” diskuterades och debatterades den 24 oktober 1974 i närvaro av representanter för länsstyrelsens projektgrupp för regionplanearbetet. Bakgrunden var den hårdnande konkurrensen om mark för tätorter, trafikleder, flygplatser, jordbruk, naturvård, friluftsliv mm.

Energiteknik

Kärnkraft har varit ett återkommande tema för information och debatt. Den 18 oktober 1973 diskuterade överingenjör P Margen möjligheterna att använda kärnkraft vid utbyggnad av fjärrvärmesystem

Under en informations- och diskussionskväll den 11 december 1974 samlades man kring temat ”Vågar vi satsa på kärnkraft?” Föredragshållare var civilingenjör Pelle Isberg och intendent Leif Wahlberg vid Linköpings Tekniska Högskola, som belyste vilka risker en kärnkraftutbyggnad kunde medföra och hur befolkningen kunde tänkas acceptera dessa.

Den svårlösta frågan om hur kärnbränsleavfallet skulle hanteras och lagras belystes i maj 1983 av Erik Svenke i ett föredrag med rubriken ”Perspektiv på kärnbränsleavfallet”.

Vid ett studiebesök på Fjärrvärmeverket i Linköping besågs anläggningen och direktör K.A. Förstberg talade om ”Framtida energiutveckling inom Linköpings kommun”. Utbyggnaden av värme- och elproduktion i kommunal regi har följts med ett flertal studiebesök genom åren bl.a. på Gärstadsverket.

En alternativ storskalig energikälla som var uppe till debatt var naturgas. Kjeld Boye-Möller och Tom Lundgren berättade vid ett möte i april 1983 om förutsättningarna för långväga gastransport i rörledningar under rubriken ”Gastransitering genom Sverige – ett av Sveriges största byggprojekt”.

Möjligheten att utnyttja solenergi vid uppvärmning av bostäder uppmärksammades i samband med visning av det s.k. solhuset i Ekholmen i december 1975.

Flyg- och rymdteknik

Utvecklingen inom flygteknik följdes fortfarande med stort intresse delvis, ibland i samverkan med Flygtekniska föreningen.

Civilingenjör Aage Roed, Saab-Scania Flygdivisionen, berättade den 8 mars 1973 om ”Aerodynamiska gränsområden”, vilka fysikaliska fenomen som kan uppstå och ge upphov till operativa svårigheter. En film om virvlar, styrproblem och vibrationer visades.

Under rubriken ”Moderna luftskepp” ställde civilingenjör Ove Svidén frågor om luftskepp som potentiella fartyg för transporter över väglöst land, för tunga lyft eller för kustbevakning. Intryck från ett AERALL-symposium i Paris och ett seminarium på STU redovisades. Flygtekniska Föreningens medlemmar deltog.

Visserligen inte flygteknik men segling har många flygtekniska anknytningspunkter. Under rubriken ”Segling” berättade civilingenjör Bertil Kock, SAAB-SCANIA, om bl.a. kraftbalans segel-skrov, samverkan försegel-storsegel samt trimoptimering.

Informationsteknik – Radio- och TV-teknik, el- och datateknik

”TV som massmedium” var temat för ett mycket initierat och intressant föredrag av Sveriges Radios Håkan Unsgaard. Temat engagerade och föredraget övergick tidvis till en mycket fängslande diskussion där ofta föredragshållaren frågade och publiken svarade. Det hela gick av stapeln den 16 oktober 1964.

I april 1974 presenterades dataindustriutredningens slutgiltiga betänkande av utredningens sekreterare dir Bengt Wetterholm. Rubriken var ”Har svensk dataindustri någon framtid?”

I april 1979 gjordes ett studiebesök på Luxor i Motala. Förutom företagets valiga produkter TV- och radioapparater hade man startat tillverkning av persondatorn ABC80. Försöksverksamhet pågick också med Text-TV.

Den 23 april 1981 berättade överingenjör Jan Eckerström, Staben för framtidsplanering vid Televerkets Centralförvaltning, om ”Potentiella nya teletjänster och tillämpningar”. Föredraget behandlade bl.a. textkommunikation via Telex och Teletext, Telefax och elektronisk post, Text-TV, Teledata och Hemdata, elektronisk betalningsförmedling, nya tjänster i telefonväxlar, passningshjälpmedel och lagring av röstmeddelanden, telefonkonferenser och datorstödda konferenser.

Under rubriken ”Mikrodatorerna – industrins smörjolja” beskrevs de förväntningar som knöts till mikrodatorn som betydelsefull komponent i ett samhälle där information i form av text, bild och ljud cirkulerar i nationella nät och lokala apparater. En kanske ändå större roll kunde den tänkas få som hanterare av mät- och styrsignaler och därmed möjliggöra en hittills oanad grad av automation. Efter föredrag av civilingenjör Tord Jöran Hallberg förevisades en mikrodatorstyrd industrirobot.

Maskinteknik och materialteknik

Nya konstruktionsmaterial hade börjat användas och som så ofta gick flygindustrin i bräschen för de mer avancerad. Civilingenjör Ansgar Kleivan, SAAB-Scania Flygdivisionen, höll den 19 april 1966 ett föredrag om kompositmaterial, högpresterande material vars egenskaper kunde skräddarsys för den tänkta tillämpningen.

Utvecklingen av Stirlingmotorn som drivkälla för fordon, fartyg och för elproduktion presenterades av övering B Pettersson. Den nygamla motorns för- och nackdelar belystes och möjligheterna för en storskalig användning presenterades.

Den 14 oktober 1974 berättade ingenjör Mats Annborn, Saab-Scania Jönköping, tekniska och operationella problem vid användning av Numeriskt styrda (NS) verktygsmaskiner. Vad fordras av en programmerare och vilka hjälpmedel behövs?

Medicinsk teknik

Den 21 mars 1967 kallades medlemmarna till ett sammanträde för diskussion av det aktuella ämnet luftföroreningar. Docent Bertil Wedin, FOA, inledde diskussionen med ett föredrag om olika luftföroreningskällor och föroreningarnas inverkan på människor, djur växter och natur.

Den 30 november presenterade civilingenjör Gösta Munktell ett föredrag om ”Mobilitet hos spermier”.

Den 3 oktober 1974 berättade professor Åke Öberg om den historiska utvecklingen av metoder för elektrostimulation under rubriken ”Elektrostimulation – från spiritus animalis till moderna terapimetoder”.

Den 22 september 1976 höll professor Olov Lindahl ett föredrag om ”Akupunktur, svartkonst eller vetenskap?”.

Användningen av en lång rad specialkonstruerade tekniska hjälpmedel vid avancerad brännskadevård har på ett drastiskt sätt förbättrat svårt brännskadades möjligheter till överlevnad och rehabilitering. Om detta berätta välkända specialister på området professor Sten-Otto Liljedahl och tekn. dr. Gert Erik Nilsson vid ett besök på Brännskadekliniken på RiL den 13 september 1979.

Vid ett studiebesök på Institutionen för Psykiatri, RiL, den 12 december 1979 förevisades användning av datorer som nödvändiga instrument för bl.a. signalanalys på ett psykofysiologiskt laboratorium. Forskningspsykolog Thorell berättade och förevisade.

Den 23 april 1985 gjordes ett studiebesök på Regionsjukhuset i Linköping för att ta del av information om ”Stötvågsbehandling av njursten”.

”På gången och på pannan känns Torstens son igen” (ur Frithjofs saga) var utgångspunkt för ett föredrag om gång och visning av gånganalyslaboratoriet på RiL. Bland annat demonstrerades hur gånganalys genomfördes med hjälp av dator. De som stod för besöket var docent Lars-Erik Larsson och civilingenjörerna Thomas Bergman, Bengt Sandlund och Per Odenrick.

Utbildning, forskning och utveckling

Under 1973 kom de första civilingenjörerna från linje I – Industriell ekonomi och organisation ut på arbetsmarknaden. Förväntningarna på denna nya utbildningslinje vid dåvarande Linköpings Tekniska Högskola debatterades vid ett möte den 8 februari 1973.

ÖTF engagerade sig i debatten om industrins utveckling och framtid i Östergötland. Den 9 maj 1979 anordnades i samarbete med Östergötlands och Södermanlands Handelskammare samt Sveriges Industriförbund en konferens om teknisk utveckling, industriell omvandling och sysselsättning. Inledningsanföranden hölls av landshövding Per Eckerberg, professor Ove Brandes, LiTH, direktör Anders Scharp, VD Facit AB och direktör Liss Surtevall, Fix Trikåfabriker AB.

Övriga studiebesök

Processteknik med tillämpning inom livsmedelsproduktion förevisades vid ett studiebesök på ARLA Mjölkcentralen i Linköping den 20 november 1979. Den nybyggda mjölkcentralen var Norra Europas modernaste och ett utmärkt exempel på den senaste processtekniken kunde erbjuda.

Livsmedelsproduktionen stod i fokus vid ett besök på FARMEK:s nya slakteri för storboskap på hösten 1986.

Utflykter och andra sociala aktiviteter

Vårutflykten i maj 1963 gick till Guldsmedsförbundets skola på Strålsnäs herrgård, där hovjuvelerare Börje Berglund presenterade och visade landets enda skola i sitt slag. Deltagarna bjöds på kaffe och fick lyssna till Strålsnäs herrgårds historia. Dagen avslutades på Frimis med diné dansante. Anslutningen var god.

Andra utflykter under de närmaste åren därefter gick till Holmens Bruk i Norrköping (1963), där herrarna besåg pappersbruket och damerna studerade ylle- och terylentillverkning på brukets textilavdelning YFA, till Valdemarsvik (1966) med besök på möbelindustri och föredrag om möbeltillverkning, till Visingsö (1967) tillsammans med Norrköpings Polytekniska Förening, och till Vadstena (1970) och dess historiska minnesmärken med vårmiddag på Gästhemmet i det gamla munkklostret. Även om intresset för utflykter mattades och arrangemangen fick ställas in under några år så gjordes utflykter även under 1970- och 1980-talen. Man gjorde 1974 en utfärd på Sommen med den vedeldade ångbåten Boxholm II och åren därpå besöktes Löfsta slott och Kolmårdens Djurpark, den senare utflykten tillsammans med Svenska Uppfinnareföreningen. Under 1980-talet gjordes vårresor till Gränna och Röttle by (1983) samt Ösjöfors Handpappersbruk (1986), som gav en inblick i äldre tiders industriella miljöer.

Julfester hölls traditionsenligt under åren fram till och med 1970 med god tillslutning. Nattavisan ingick i traditionen och den uppenbarade sig med undantag för 1964 då den ersattes av en konstnärligt utformad publikation i form av en solfjäder. Intresset för julfesten avtog emellertid och den fick upprepade gånger ställas in. År 1983 gjordes ett försök att återuppta traditionen, då man samlades på Vingebo, men den blev kortlivad. De senaste hölls 1986 - 1988.

Föreningsarbetet

Föreningens roll som kontaktpunkt och nätverksbildare för dem som var engagerade teknisk verksamhet började naggas i kanten under 1960-talet. Specialföreningar växte fram och tog initiativet inom nya snabbt växande teknikområden som datateknik och flygteknik. Besöksfrekvensen vid föredrag och studiebesök var 10-15 % av medlemskadern, vilket var lägre än tidigare men i och för sig inte unikt för intresseföreningar liknande ÖTF. För att råda bot på det avtagande intresset togs under 1968 och 1969 initiativ till diskussioner om hur man skulle främja föreningens verksamhet. Dessa resulterade i en stadgeändring i december 1970, som innebar att styrelsen kompletterades med fackavdelningar. En fackavdelning hade en egen styrelse om minst fyra personer, som samverkade med huvudstyrelsen och ordnade ett eget program. En fackavdelning kunde inrättas om minst 15 medlemmar föreslog detta. Från början av 1970-talet skapades fyra fackavdelningar, en för vardera Byggnadsteknik B, Maskinteknik M, El- och Datateknik ED samt Medicinsk Teknik MT. Arbetssättet ökade engagemanget i styrelsearbetet, fler specialister deltog och det underlättade arrangerandet av intressanta aktiviteter. Om det också bidrog till ett större engagemang i hela medlemskadern är inte lika tydligt men ett flertal aktiviteter samlade mellan 50 och 100 deltagare.

För att ha en fast punkt för interna möten och främja kontakterna inom föreningen hyrdes en lägenhet om 4 rum och kök på Drottninggatan 39 fr.o.m. juli 1970. Dess främsta användning blev dock som lokal för föredragsverksamheten. I denna klubblokal fanns också ett bibliotek med teknisk litteratur. På grund av en allt kärvare ekonomi beslöt man under 1973 att avveckla lokalen och i fortsättningen hyra in sig i de konferenslokaler som fanns på hotell, företag och Högskolan.

Under 1980-talet blev det allt svårare att rekrytera personer till ledande styrelseposter och den begränsning till tre år på samma post som införts 1933 avskaffades.

ÖTF under perioden 1987 till 2012 - i ett ökande informationsflöde

Avancerad teknik har på många områden kommit oss mycket nära och är en naturlig del i vardagen. Datorer har kommit till användning som personliga hjälpmedel för att skriva och kommunicera och som mikrodatorer inbyggda i produkter från de enkla som används av alla, till de mest avancerade industriella produkterna. I Linköping finns idag ett nationellt superdatorcentrum som betjänar industrin och viktiga samhällsfunktioner såsom väderlekstjänst. Det senaste kvartsseklet har sett en revolution på informationsområdet, som i grunden förändrat våra möjligheter att kommunicera, och gjort all slags information tillgänglig och sökbar genom några knapptryckningar. Trots detta finns det fortfarande ett intresse att ha en mötesplats för samvaro och få tillfälle att träffa de personer som är specialister inom sina områden. Att få en inblick i nu föråldrad teknik kan vara lockande, eftersom den ger besökaren ett perspektiv på utvecklingen. Det är i denna miljö av accelererande teknisk utveckling föreningen har försökt att hitta sin roll.

Föredrag och studiebesök

En förteckning över merparten av de aktiviteter som genomförts under denna period återfinns på sidorna 29 till 33. Förteckningen upptar 220 aktiviteter grupperade ämnesvis, ibland lite godtyckligt då ämnesområdena ofta överlappar varandra. I det följande skall endast några huvuddrag beröras.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad i stort är liksom tidigare ett centralt område med ett stort antal föredrag och studiebesök. Uppförandet av nya byggnader för samhällsservice har tilldragit sig stort intresse och föranlett många studiebesök. Exempel är utbyggnaden av Resecentrum, Postterminalen i Norrköping, Universitetssjukhuset, Räddningstjänsten och Tekniska Verkens utbyggnad av Gärstadverket. Andra stora byggnadsprojekt som uppmärksammats är Cloetta Center, Mjärdevi Center och Scandic Hotel.

Infrastruktur

Infrastruktur har återkommande varit på programmet i form av föredrag om vad som händer dels i närområdet inom trafikplanering med nya trafikleder och broar, dels på det nationella planet i form av stora projekt som Öresundsbron och tunneln genom Hallandsåsen. Frågor om trafiken genom regionen, som under föreningens första kvartssekel diskuterades i samband med den s.k. kontinentalvägen, har aktualiserats på nytt under senare år, då motorvägen genom Östergötland och Norra Länken i Linköping presenterats. Även flygplatsfrågan har debatterats.

Fordonsteknik

Fordonsteknik och trafikproblematik är ett närliggande ämnesområde. Frågeställningar som givit upphov till föredrag är: ”Nollpromillegräns i trafiken?”, ”Ultraviolett eller polariserat ljus i trafiken?”, ”Mobiltelefoner och trafiksäkerhet”. Utformningen av framtidens bil och dess motor- och bränslealternativ har diskuterats och studiebesök på VTI har ökat medlemmarnas kunskaper i körteknik och krocksäkerhet. Förbättrad kommunikation för regionen och landet baserad på höghastighetståg diskuterades redan 1993.

Energi- och miljöteknik

Energi- och i synnerhet miljöteknik har fått allt större utrymme i samhällsdebatten och frågor förknippade med både lokal och nationell värme- och elproduktion har följts upp. Kärnkraftens framtid, säkerhet och utvecklingsmöjligheter har livligt diskuterats efter de stora haverier, som drabbat anläggningar i Ukraina och Japan, men också de svenska reaktorernas tillförlitlighet har ifrågasatts efter betydande driftstörningar och låg tillgänglighet. Om det är något område där teknikens miljörisker har tydliggjorts så är det här. Å andra sidan har utveckling av miljövänlig och förnyelsebar energi tagit stora steg framåt under den aktuella perioden. Ett exempel är biogasprojektet i Linköping, som har följts med stort intresse.

Medicinsk teknik

Medicinsk teknik stod särskilt under 1990-talet i fokus inom föreningen. Övergripande frågor om teknikens betydelse för livskvalitet, effektivitet och samhällsnytta diskuterades och ny utrustning förevisades vid många studiebesök på Universitetssjukhuset. Datorernas och informationsteknikens intåg demonstrerades och debatterades – frågan ställdes ”Kan man leda sjukvård från nätet? Stort intresse knöts till detta teknikområde och många deltog i besök och föredrag.

Flygteknik

Under föreningens första halvsekel var flygteknik ett centralt bevakningsområde. Intresset finns givetvis fortfarande kvar men och aktiviteter ordnas men den huvudsakliga bevakningen sker inom Flygtekniska Föreningen, ibland i samverkan med ÖTF. Saabs utveckling, tillverkning och försäljning av JAS39 Gripen har uppmärksammats vid flera tillfällen. Säkerhets- och ledningssystem har beskrivits i föredrag och visats vid studiebesök på Saab och FMV, Malmen. De på senare tid aktuella obemannade farkosterna fanns på agendan redan år 2000. Den tidiga flygtekniken med varmluftballonger var temat för ett föredrag i maj 1991, då en ballonguppstigning utlottades bland deltagarna.

Informationsteknik

Informationsteknikens genombrott har följts med ett stort antal föredrag, som har berört många tillämpningar från PC:n i hemmiljön till avancerad databehandling i superdatormiljö. Bland användningar som beskrivits finns multimedieteknik, bildbehandling och datorgrafik, Internets möjligheter och säkerhetsaspekter. Speciella händelser som DataSaab:s 30-årsjubileum och datorproblematiken vid millennieskiftet har också lyfts fram.

Tillverkning – verkstads- och processteknik

Under denna rubrik återfinns ett stort antal besök i produktionsmiljöer. Mekaniska verkstäder i Linköping (Saab), Finspång (Alstom Power), Mjölby (Väderstadsverken) och Mjölby (BT) har visat upp sin teknik. Livsmedelstillverkning i form av öl (Åbro Bryggeri) och choklad (flera gånger på Cloetta) besågs och produkterna provades med stor inlevelse. I samband med införande av ny tryckteknik gjordes besök på Östgöta-Correspondentens tryckeri, så välbesökta att de fick upprepas. Att få närvara under tidningens pressläggning och när de första exemplaren trycktes har fastnat i minnet som ett av de mest spännande studiebesöken överhuvudtaget.

Allmän fysik

Fysikens tillämpningar i olika sammanhang har varit utgångspunkt för många underhållande föredrag. Ibland har det handlat om vardagsfysik som när lundafysikern Hans-Uno Bengtsson talade om ”Koka soppa på fysik” eller KTH-professorn Göran Grimwall beskrev välkända fenomen som fått fysikaliska förklaringar som kunde vara sanna men inte är det. Universum och stjärnhimlen fascinerar och har återkommit vid flera tillfällen i samverkan med Astronomiska Sällskapet. En sensommarutflykt 2011 gick till Onsalaobservatoriet och dess radioteleskop.

Föreningens utveckling

När föreningen bildades fanns ett behov av att skapa ett forum för diskussion av den nya teknik man då anade skulle kunna förändra samhället på många områden och bli till nytta för alla. Optimismen dominerade när man bedömde teknikens möjligheter medan riskerna med ny teknik mer sällan diskuterades. Att lyssna på föredrag av initierade personer och besöka företag och se hur ny teknik gjorde insteg på alltfler områden var ett utmärkt sätt att sprida idéer och uppmuntra till nya initiativ. En intresseförening som ÖTF kunde också påverka beslutsprocesser genom att bjuda in beslutsfattare till öppen diskussion. ÖTF:s anordnade och deltog exempelvis i diskussioner inför etableringen av nya utbildningslinjer på högskolan. Tekniska föreningar landet runt samverkade genom Svenska Teknologföreningen för att lyfta fram för samhället och inte minst för industrin viktiga frågor. De kollegiala kontakterna värderades också högt.

Under föreningens första år var medlemsantalet 17 och det var först under senare delen av 1920-talet som antalet medlemmar översteg 100. Under de följande decennierna ökade medlemsantalet stadigt och varierade sedan mellan 400 och 500 från 1950-talet till början av 2000-talet för att därefter minska. Det är anmärkningsvärt att föreningen under alla år haft mycket få kvinnliga medlemmar och det var först på 1980-talet som föreningen fick kvinnlig representation i styrelsen.

Målsättningen har under alla år varit ”att stimulera intresset för de tekniska vetenskaperna och informera om tekniska framsteg, att främja utbildning och forskning samt att bidra till teknikens användning för samhällets och den enskilda människans bästa”. Föreningens roll som förmedlare av information om den tekniska utvecklingen har under senare år fått allt större konkurrens. Utbudet av information har ökat drastiskt och det finns numera fler organisationer som erbjuder tillfällen att ta del av och diskutera tekniska framsteg och tillämpningar av ny teknik. Universitetet spelar en central roll som kunskapsförmedlare också till allmänheten via offentliga föredrag och det har tillkommit fler ingenjörs- och alumniföreningar, som är aktiva både när det gäller att förmedla teknisk information och att skapa sociala nätverk. Den ursprungliga målsättningen för ÖTF:s verksamhet har hela tiden funnits kvar men utrymmet för denna typ av verksamhet har krympt. En följd av detta är att antalet aktiva medlemmar har minskat sedan början av 2000-talet till dagens c:a 250. En trogen medlemskader rekryterad från stadens stora industrier, Universitetet och kommunala verksamheter finns kvar medan nyrekryteringen av unga sviktat. Medianåldern är idag 67,7 år jämfört med 43 år 1957.

Som en följd av åldersstrukturen och den krympande medlemskadern har det blivit svårare att rekrytera funktionärer. Fackavdelningarna, som fungerade väl under ett 30-tal år, har upphört och föreningen leds numera av en liten styrelse på minst sex personer. Antalet arrangemang är med undantag för något enstaka år ungefär detsamma som tidigare d.v.s. åtta till tio per år men det är i medeltal något färre som deltar i aktiviteterna. Fortfarande är dock en del studiebesök så attraktiva att de måste upprepas för att alla som vill ska få möjlighet att delta.

Det är uppenbart att föreningen behöver söka nya verksamhetsformer som attraherar också unga personer. Under det senaste året har på föreningens initiativ ett projekt startats, som syftar till att erbjuda teknologer i de högre årskurserna på LiTH en mentor. Projektet drivs i samverkan med Sveriges Ingenjörer och universitetets alumniverksamhet. ÖTF:s medlemmar ställer upp som mentorer och får samtidigt kontakt med yngre teknikintresserade och en möjlighet att sprida kännedom om föreningen. Förhoppningen är att det ska vara till ömsesidig nytta och bidra till en förnyelse av föreningens verksamhet och en föryngring av medlemskadern.

ÖTF-föredrag ämnesvis 1988-2012

Allmänt

1989-05-17 Teknik och Kultur – ljud i musiksammanhang i teori och praktik med körkonsert
1989-11-30 Debattafton – Ingenjörsetik
1990-02-13 Studiebesök på Sjöfartsverket i Norrköping
1991-08-29 Vattenkvarnar och svartmalning – några aspekter på relationen mellan teknik och makt
1993-03-05 Den nya ingenjörsutbildningen
1994-05-02 ”Bortom industrisamhället” – reflektioner kring teknik och arbete i framtiden
1995-02-26 Studiebesök på Östgötateatern i Norrköping – teknik på och bakom scenen
1995-02-22 Är Stradivarius en myt?
1996-02-25 Ingenjörskonst och teknisk utveckling – föredrag IVA
1996-03-20 Röstavtryck – finns det?
1996-11-26 Förhandlingar är inga boxningsmatcher
1997-05-06 Arktis sommaren 1996
1999-09-01 Studiebesök på brevsorteringen på postterminalen i Norrköping
2000-04-18 Linköping – från hantverksstad till industristad
2002-03-19 Saab-sub, föredrag av G. Wänström och T. Wennström
2003-10-20 Visning av klockspelet i S:t Lars kyrka
2010-04-27 Nivåmätning med radar - Saab-produkten som blev världsstandard
2010-08-28 Sommarutflykt till Smedbyn i Huskvarna och Tändsticksmuseet i Jönköping
2011-11-07 Innovation för tillväxt – ett IVA-projekt

Byggnadsteknik, samhällsbyggnad

1988-05-10 Gamla Linköping
1989-04-06 Linköpings avloppsreningsverk Nykvarn
1989-09-21 Nya postterminalen i Norrköping
1990-05-08 Collegium Mjärdevi i Linköping – totalentreprenören NCC förevisar
1990-11-06 Vattenkvalitet i Stångån – påverkan från aktiviteter i Linköping
1991-10-22 Motorvägen genom Östergötland och ny regional flygplats i länet
1992-05-19 Norra Länken i Linköping
1993-04-01 Linköpings stationsområde – tre idéförslag
1993-09-06 Studiebesök på kross- och asfaltverket vid Skärlunda
1993-11-09 Geoteknik – grundläggande vetenskap i samhällets tjänst
1994-01-18 Studiebesök på Tekniska Verken
1994-01 Stångåstranden
1995-06-01 Studiebesök på Universitetssjukhusets nybygge ”Sydväst”
1995-10-16 Öresundsbron och vattenströmningen genom Öresund
1996-02-13 Tunneldrivning i Hallandsåsen – en geologisk och byggnadsteknisk utmaning
1998-05-09 Öresundsbron – ett av Europas största byggprojekt
1998-08-29 Utbyggnad av slottsvallarna på Vadstena slott
2000-11-29 Studiebesök på AB Svenska Leca i Linköping
2001-01-09 Hus i byggsats tillverkas på löpande band i Åtvidaberg
2001-03-15 Vad händer inom geotekniken?
2002-03-06 Brandbilar och teknisk utveckling, studiebesök på Räddningstjänsten
2002-06-04 Studiebesök vid hotell Hilton
2003-09-18 Guidad visning av Mjärdevi Center
2004-05-13 Cloetta Center
2006-01-30 Geotekniska risker i samband med klimatförändringar
2007-02-13 Nya brandstationen i Lambohov
2008-05-29 Trafikplanering för framtidens Linköping
2012-04-18 Högbroprojektet i Motala - studiebesök

Energiteknik

1988-05-16 Östgötsk vattenkraft och naturgas
1989-01-25 Miljöpåverkan från energiproduktion – mätteknik
1989-11-02 Kärnavfallets förvaring – idag en samhällsfråga med säker lösning
1992-05-10 Studiebesök på Oskarshamnsverket
1994-11-28 Agenda 21 och kretsloppet – en överlevnadsfråga för mänskligheten
1994-12-05 Kärnkraften i en avreglerad elmarknad – blir det någon avveckling?
1997-05-28 Biogasprojektet i Linköping – energi i kretslopp
1998-02-10 Värmepumpar – teknikutveckling och användningsmöjligheter
1998-05-25 Kärnavfallsförvaring
1998-03-14 Studiebesök på Oskarshamns kärnkraftverk
1999-04-24 Lagring av använt kärnbränsle – Studiebesök på CLAB och Äspölaboratoriet
2004-11-16 Studiebesök på Tekniska Verkens nybygge på Gärstadverken
2005-12-06 Studiebesök på Tekniska Verken, Biogasanläggningen
2007-02-12 Gärstadverket för sopförbränning
2009-12-16 Kraften i Tannefors – industrihistoria i Linköping
2012-03-28 Kärnkraftsäkerheten i Japan och Sverige – vad hände i Fukushima?

Flyg- och rymdteknik

1991-05-15 Till väders med luftballong
1992-02-27 Att flyga och tekniskt utprova JAS39 Gripen
1994-04-27 Flygmedicinsk forskning och utveckling av flygdräktsystem för JAS
1995-11-27 Ambulanshelikoptern Hkp11 och dess medicinska utrustning
1998-09-21 Saab AB som underleverantör
2000-02-03 Gripen som exportprodukt
2000-03-30 Gripen till Sydafrika
2000-05-15 UAV/UAC – obemannade flygande farkoster
2001-05-28 Svenskt system revolutionerar flygtrafikledningen, föredrag av Gunnar Frisk, Luftfartsverket
2002-06-10 Studiebesök vid Försvarsmaktens dynamiska flygsimulator
2003-04-29 Catalinaäventyret
2005-09-22 Studiebesök i Saabs flygplanfabrik
2006-05-11 Flygsimulering på Saab
2010-05-26 Att tillverka och sälja Gripen – En utmaning
2011-11-16 Verksamheten vid RUAG Space – studiebesök och föredrag

Fordonsteknik, trafik

1989-03-07 Dagens och morgondagens bilmotor
1989-05-11 Nollpromillegräns i trafiken – självklarhet eller utopi?
1991-02-14 Ultraviolett eller polariserat ljus i trafiken
1992-11-19 Datorsimuleringar av kollisionsförlopp
1993-03-10 Höghastighetståg
1994-03-23 Framtidens bil – vart är utvecklingen på väg?
1997-05-28 Biogasprojektet i Linköping – energi i kretslopp
1998-10-27 Tågsimulator i Mjölby – studiebesök på SJ-skolan
2000-02-28 Studiebesök på VTI
2001-04-18 Etanol i tanken, studiebesök på Agroetanol i Norrköping
2003-10-09 Föredrag på VTI om mobiltelefoner och trafiksäkerhet
2005-03-31 Studiebesök på VTI:s nya körsimulator
2012-02-08 Studiebesök på Östgötatrafikens Informationscentral

Fysik och elektronik

1988-10-26 Supraledare – löften och problem
1991-09-19 Störningar – elektronikens gissel
1993-03-03 Studiebesök på SMHI
1993-09-29 Elektroniska näsor eller chips som luktorgan
1994-02-16 Stjärnhimlen – synliga objekt och vår kunskap om dem
1996-10-01 Sportens fysik – Göran Grimwall
1999-05-11 Koka soppa på fysik – föredrag av Hans-Uno Bengtsson
2004-03-25 Universum i ett nötskal - kosmologi enligt Hamlet
2005-11-14 Albert Einsteins mirakulösa år 1905
2006-03-01 Landeryds observatorium
2007-10-23 Förändras vårt klimat?
2008-02-28 Stjärnskådning i Landeryd
2008-05-15 Kunde vara sant - men är det inte (Göran Grimvall)
2010-01-13 Sensorteknikforskning på LiU: Senaste nytt om näsor, tungor och sensorer
2011-01-25 MAX-lab och MAX IV: Sveriges nuvarande och kommande synkrotronljusanläggning

Informationsteknik, säkerhet

1988-08-31 Cinemagic Studios
1989-02-08 Studiebesök på Statens Kriminaltekniska Laboratorium SKL
1990-01-30 Multimedia – alternativ till boken?
1990-04-05 Satellit-TV –teknik och möjligheter
1990-10-18 Besök på Televerket i Norrköping
1991-04-11 Mobiltelefoni i världen – Europa, USA och Linköping
1991-04-24 Ledningscentral för civilförsvaret
1991-10-02 Seende datorer – fungerar det?
1992-10-16 DataSaab 30 år – jubileumsseminarium
1992-11-03 Databrott och datasäkerhet – dataålderns gissel
1993-05-11 Virtuella verkligheter – avancerad datorgrafik
1996-02-28 Internet – hur surfar man på nätet?
1996-03-27 Ubåtsjakt – Vad sa ubåtskommissionen?
1996-05-14 Sjösäkerhet – den tekniska och operativa utvecklingen.. Sjöfartsverket
1996-11-18 Studiebesök hos Ericsson, Mjärdevi
1997-03-10 Räddningstjänsten i Linköping – kommunal riskhantering
1997-09-22 Multimedia i massmedia
1997-10-29 Studiebesök hos Ericsson, Mjärdevi
1998-02-24 Bank på Internet – möjligheter och risker
1999-03-31 Varför är år 2000 ett problem för datorsystem?
1999-11-24 Studiebesök på Linköpings nya huvudbibliotek
1999-11-30 Forensisk bildanalys. Hur man identifierar en maskerad rånare och hur man gjorde i slutet av förra seklet
2001-04-03 Hemkommunikation - ett nytt starkt profilområde för avancerad utveckling i Linköping föredrag av Jan Hederen, HomeCome Linköping
2002-02-27 Optisk minspaning, studiebesök på FOI
2003-03-31 Årsmöte. föredrag och buffé - Hur man kan hitta en terrorist med lite bildanalys och nya kamerasystem
2004-02-11 Presentation av IT-ceumprojektet
2004-12-02 På spåret, föredrag om kriminaltekniska undersökningar
2005-01-18 IT-ceum, det svenska datamuseet
2005-03-16 Årsmöte, föredrag och buffé - Virus, maskar och trojaner
2005-04-20 Guidad visning av IT-ceum (repris)
2005-05-23 Jakt på sjöminor

2006-03-31 Undervattenssäkerhet ett ämne med många bottnar
2006-11-07 Bank-ID, din underskrift på Internet
2007-03-29 Signature Management - avancerad camouflageteknologi
2008-02-05 Storebror ser dig
2011-05-03 Rapid 3D-mapping, framtidens kartgenereringsmetod?
2011-10-05 Nationellt Superdatorcentrum, studiebesök

Maskinteknik, - Tillverkningsteknik

1990-11-28 Studiebesök på Cloetta i Ljungsbro
1992-05-07 Studiebesök på Östgöta-Correspondentens nya tryckeri
1993-10 Corren trycks i nya tryckeriet
1993-03-18 Studiebesök på Östgöta-Correspondentens tryckeri
1994-01-20 Studiebesök på Östgöta-Correspondentens tryckeri
1996-12-05 Ergonomi: Människa-maskin-interface
1997-04-22 Högteknologi på djupet – industribesök hos SUTEC
1998-01-13 Studiebesök på Väderstadverken
1998-09-28 Studiebesök på Bravikens pappersbruk
1998-10-06 Studiebesök på Grängesföretagen i Finspång
1999-10-05 Brygd i bygd med traditioner – Studiebesök på Åbro bryggeri
2002-04-09 Studiebesök vid Alstom Power Sweden, Finspång
2002-05-16 MMI- Nya koncept för människa maskin interface
2003-09-30 Correns Tryckeri
2004-05-11 Cloetta i Ljungsbro
2004-10-12 Studiebesök på Bravikens pappersbruk
2008-03-13 Teknik i dagstidning, svårt eller lätt?
2004-09-21 Cloetta i Ljungsbro (repris)
2008-04-09 Studiebesök på BT

Materialteknik

1988-02-18 Limförband inom flygindustrin
1988-10-26 Supraledare – löften och problem
1989-10-05 Fiberkompositer – framtidens material
1997-02-03 Material- och provningsteknik för avancerade tillämpningar
1999-03-06 Världens starkaste valsverk. Studiebesök på Oxelösunds valsverk
2000-01-20 Moderna stål studiebesök på SSAB i Oxelösund
2010-03-24 Nästa generations strukturmaterial för flyg, möjligheter med nanoteknik
2011-03-22 Materialutmaningar inom tung fordonsindustri
2011-04-13 Fjärde generationens kärnkraft – en materialteknisk utmaning
2012-05-23 Elektriskt ledande plaster av typ pedot

Medicinsk teknik

1988-11-23 Datortolkning av EKG – ny teknik inom medicinen
1989-10-17 Att reparera hjärtan – den moderna hjärtkirurgins utveckling
1990-10-04 Käkbensförankrade broar – ”Tänder i tiden”
1991-03-14 Magnetisk resonanstomografi – Magnetkamera
1991-11-14 Hjärnoperation utan blod
1992-04 Laserteknologi i ögonoperationer
1992-10-14 Hörsel och hörapparatteknik
1993-02-16 Titthålskirurgi
1994- Defibrillatorer – hjärtupplivning
1994-09-26 Ambulanssjukvården och dess medicintekniska utrustning
1995-03-14 Hjärtklaffar och hjälphjärtan

1995-11-08 100 år med röntgenstrålning – W C Röntgen 100 år
1997-12-03 Digitala hörapparater och implantat i innerörat
1997-10-23 Electa:s Leksell Gamma Knife – studiebesök på Motala Verkstad
1998-05-29 Studiebesök på Electa. Ett kliniskt perspektiv på medicinsk teknik.
1998-12-07 Medicinsk teknik – livskvalitet – samhällsnytta
1998-12-18 Telemedicin och PACS – föredrag och studiebesök på SECTRA Imtec AB
2000-03-29 Kan man leda sjukvård från nätet?
2000-12-05 Ny medicinsk utrustning inom ambulanssjukvården
2001-02-14 Konstgjorda hjärtan och reservdelar till hjärtat; professor Christian Olin
2002-09-18 Operation övas med avancerad teknik, studiebesök vid Melerit AB
2004-03-02 Den digitala röntgenavdelningen
2006-01-17 Studiebesök på Katastrofmedicinskt centrum
2007-11-14 Den nya PET/CT-skannern
2008-11-24 Studiebesök på strålbehandlingsavdelningen
2010-12-01 Industriell tillverkning av helkeramiska tandrestaurationer
2010-10-21 Teknikens möjligheter och utmaningar inom bildmedicin

Teknikhistoria

1990-05-22 Kanalhistoria Kinda kanal – vårutflykt
1990-09-02 Boxholms Bruksmuseum och ångbåtsfärd på Sommen
1990-11-28 Studiebesök på Cloetta i Ljungsbro
1995-09-27 Motala rundradiomuseum, guidad visning
2000-08-30 Mutebo-Aspnäs järnväg
2001-05-17 Studiebesök vid Mormorsgruvan och ÅSSA-museet
2002-12-03 Tillbakablickar och framtidsvisioner, 90-års jubileumsföredrag
2003-05-30 Besök på bygget av ostindiefararen "Götheborg" och på Universeum
2003-06-10 Guidad visning av Medicinhistoriska utställningen
2004-01-28 Guidad visning av Flygvapenmuseet
2004-04-14 Rundradiomuseet, Motala, ABC 80 25 år
2004-06-13 Ångbåtstur på Sommen
2004-09-14 Motala motormuseum
2006-05-20 Besök på bygget av fiolfartyget "Eric Nordevall II" och Karlsborgs Fästning
2006-09-23 Besök ångmaskinhallen och faktorimuseet i Eskilstuna
2007-05-12 ÅSSA-museet i Åtvidaberg
2007-05-29 Kölefors vaddfabrik
2008-05-26 Motala verkstad, maskinen till Eric Nordevall II
2008-10-12 Nordevall II och Fästningen i Karlsborg
2008-03-25 Årsmöte samt föredrag om planerna för nya flygvapenmuseet
2009-03-25 Det nya Flygvapenmuseet
2009-09-23 Motala Industrimuseum

2012 års funktionärer

Styrelse

Ordförande	Nils-Göran Persson
V. ordförande	Lars-Uno Elwingsson
Sekreterare	Mats Söderström
V. sekreterare	Anders Rönnmark
Kassaförvaltare	Magnus Pettersson
Webbansvarig	Ralf Andersson
Klubbmästare	Harald Axelsson
Ledamot, adj.	Mats Willmer

Revisorer

Revisor	Lars Hedberg
Revisor	Bengt Dellby
Suppleant	Britt-Marie Fasting

Valberedning

Bengt Dellby
Anders Edlund
Niclas Wadströmer